NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THU 2617 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ HAI 7 và THỨ BA 8 DECEMBRE 1925

RÉGIE INDOCHINE Nº 4479

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Số 36 bis rue du Chanvre Téléphone 180	Ngoài đàm Cả năm	Cả 6 tháng	Mấy nước Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Cao-miên và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$20	6$30	6$30	6$60	12$00
Các tăng vỏ	»	»	»	»	»	»
Các công sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.20	3.30	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.60	1.65	1.60	1.65	3.00
Một tuần lễ	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.60

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN VINH
Rédacteur en chef: PHẠM HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0$20 le c/m
Par contrat annuel Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Nhân-dân với pháp-luật

Làm một người dân trong nước, thì pháp-luật trong nước tức là cái áo thiết-giáp để ủng-hộ cái tự-do, cái quyền-lợi cho mình, lại tức là cây kim chỉ nam để đưa dắt đường ngay lẽ phải cho mình, dù không phải là nhà chuyên môn pháp-luật, không thể nghiên-cứu được cho thật tinh thâm, nhưng cũng phải hiểu biết những điều đại-cương, để giữ lấy lẽ thẳng mà đừng mắc vào điều gian, theo về đường phải mà khỏi đâm vào hố quấy, và để tỏ rõ cái quyền-lợi, cái tự-do của mình được đến đâu là giới-hạn, trong cái giới-hạn đó thì mình đã chắc cậy được ở pháp-luật làm bảo lũy cho mình rất bền, tường vách của mình rất kín, không để cho ai lộng quyền hiếp thế mà xâm-thực được quyền-lợi, giày xéo được tự-do của mình, có thể thi mới đủ cái tư-cách tự-trị, cái năng-lực tự-lập, mà thành được một người quốc-dân thiện-lương chính-trực.

Người dân nước văn minh không người nào là không có cái thường-thức về pháp-luật, nên phần nhiều người biết phục tòng pháp-luật, cần thủ pháp-luật, mà ít có những chuyện phạm pháp làm càn; người nào cũng không chịu khuy tổn cái quyền-lợi, phòng khi cái tự-do của mình, mà ít sinh ra có cái tệ « cá vũ lấp miệng ca », hà hiếp người, đọa nạt người, lừa gạt người, mượn pháp-luật làm cái lợi khi tác oai tác phúc. Vì thế mà ở các nước văn-minh, công-lý xương-minh, nhân-quyền tôn trọng, trong nước không có cái hại quan tham lại những, mà nhân-dân đều được hưởng cái phúc lạc nghiệp an cư.

Dân mình vì thiếu hẳn cái thường thức về pháp-luật, đối với pháp-luật đã không biết thế nào là phải, thế nào là trái, thế nào là ngay, thế nào là gian, tự nghĩ cái phận hèn thấp cỏ nhỏ bọng, một cái lóc là một cái tội của mình, trông kẻ có quyền có thế hơn mình thì coi như tính-mệnh tài-sản của mình đều ở trong tay người ta hết, thẳng hề ra cong cũng được, mà đen thay ra trắng cũng xong, động có việc đến công-môn thì chỉ chắc ở cái thế-lực kim-tiền, cái mưu-mô thủy-thợ, biết gì là tự-do, biết gì là quyền-lợi, biết gì là phải là ngay mà dám vững, biết gì là gian là trái mà chịu lui, gì cũng có một cái phương-pháp tốt lẽ để van là là cái phương-pháp thông dụng nhất; những câu nói thông thường của miệng người mình như câu: « lý gì cũng chẳng bằng lý tiền », câu: « nén bạc đâm toạc tờ giấy », ấy là những câu đại biểu cái quan-niệm về pháp-luật của người mình. Nhân-dân đối với pháp-luật mờ mịt sai lầm quá như thế, thì bảo sao mà kẻ có quyền có thế chẳng để lạm dụng được quyền thế mà tha-hồ bóp cổ cho tè lưỡi, thừa gió đề bẻ măng; bảo sao mà kẻ khó đại ươn hèn chẳng dễ bị người ta ăn hà ăn hiếp, ăn gan ăn lưỡng mà đến cái bát mẻ không còn có mà ăn, cái khố một không còn có mà đóng; bảo sao mà cái nghề làm quan là cái nghề được chắp-hành pháp luật chẳng dễ thở ra khỏi nói ra tiền suốt trong nước nghề gì cũng thấy kém cỏi tiêu-điều mà duy có cái nghề làm quan là phát-đạt thịnh vượng hơn cả; bảo sao mà những nơi pháp luật như của tinh, của tòa, cửa phủ, cửa huyện lại chẳng đặc những bọn thầy cung thầy cò, xui nguyên dục bị, đưa bọn này dỗn bọn khác vào cửa nọ ra cửa kia, cứ ăn bám vào pháp-luật suốt năm suốt đời mà cũng thừa ra đủ phong lưu về một cái sinh nhai sâu mọt. Dân cùng của kiệt, cái nguyên-nhân thật có một phần lớn bởi đó mà gây nên.

Nay muốn trừ dần cái mối hại như đã kể trên kia, thì cốt nhất làm sao cho quốc-dân mình nhiều người có cái thường-thức về pháp-luật. Ở những nước giáo-dục đã phổ-cập, dân-trí đã khai-thông, thì cái thường-thức ấy người ta có được vẫn là đề dàng; nhưng ở một nước trình-độ giáo dục còn ấu-trĩ dân-trí còn tối như đêm, dẫy như đất là nước mình đây, mà mong có cái ngày nhiều người hiểu biết pháp-luật, nhiều người phục tùng pháp-luật, ai cũng chắc thị phi khúc trực ở pháp-luật, mà không bao giờ phải khất viện đến tiền bạc thế thần, không bao giờ có kẻ ham tiền bạc, cậy thế thần, dám lợm dụng pháp-luật để làm càn hay dám cưỡng trái pháp-luật mà xử đoán, thì thật cũng khó thay! Song, như trên kia đã nói, pháp-luật là một cái thường-thức rất cần thiết cho nhân dân; dân ta đối với pháp-luật cũng không thể cứ có mắt như đui, có tai như điếc mãi được. Hiện nay luật mới đã có ấn hành, mà những việc án-kiện ở tòa thượng-thẩm chung-thẩm mà tuyên bố ra trong báo-chương đã có đăng tải cả, người trong nước đều có thể đọc được hiểu được, nhân đó mà thu nhặt được cái thường thức về pháp-luật rất tiện mà rất mau. Thiết tưởng ở các làng nhà-quê nên phỏng theo cái lệ giảng diễn thập điều ngày trước, mỗi làng cứ lấy mấy người tư-giảng, một tháng độ vài ba lần họp dân trai ở đình sở mà đem những điều đã quy-định trong sách luật ra giảng những điều đã công bố trước tòa án mà giảng diễn cho nhau nghe cho biết những điều cư-xử giao-tế, thông công dịch sự với nhau thế nào là nên là phải, thế nào là phạm đến cái quyền lợi, cái tự-do của nhau, để tránh khỏi điều lầm lỗi bất hèn, mà không đến nỗi phòng-khi tự do, khi tụng quyền-lợi. Như thế thì người mình đối với pháp-luật cũng am-thục được dần dần, không còn cái quan-niệm mờ-mịt sai lầm quá như trước nữa, mà cái lợi về việc quan chế cũng có bởi đi được ít nhiều vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 5 Décembre 1925

Các báo với tòa nội-các Briand

Các báo đều có việc nghị viện đầu phiên quyết nghị trong buổi hội-nghị bàn đêm mới rồi là quan-trọng. Các báo binh-phẩm về buổi hội-đồng ấy, có báo thì cho là một buổi hội-đồng náo động, báo thì cho là cảm-kích, lại có báo cho là bi-thảm nữa. Báo *Petit Journal* nói phải một người có nghị-lực, có oai quyền như M. Briand, mới làm cho nghị-viện ưng chuẩn các phương-sách ấy, là các phương-sách đại đa số vẫn vẫn phản kháng.

Báo *Volonté* nói nếu tòa nội các đệ trình một bản dự án tu phục tài-chính đúng đắn và trong ba tháng có thể giải quyết được cái vấn-đề trái-khoán Đồng-minh, thì tòa nội-các có cơ lâu bền được.

Báo *Figaro* nói hiện nay cả hai phương-sách rất khẩn cấp đề giữ cho tội-tệ Pháp-khỏi sụt lên và để ngăn ngừa cái thảm-đoạn của kẻ đầu cơ, là đặt thuế về hàng hóa xuất cảng, và đặt lệ phải xin phép mới được buôn bán tiền bạc.

Việc chánh-trị ở Syrie

Báo *Petit Parisien* và báo *Times* đăng tin rằng M. De Jouvenel có ý muốn trù tính mau cải vấn đề cải-lương hiến-pháp xứ Liban, chớ không đợi đến lâu bình-định xong cả xứ lấy.

Nước Anh với nước Ái-nhĩ-lan

Trong bản giao-ước mới về nước Ái-nhĩ-lan, vẫn để nguyên *đường* cương giới của địa hạt tự do Ulster bây giờ.

Việc chính trị nước Bỷ

Tả đảng xã-hội ở thứ đảng nghị-viện ưng chuẩn một khoản định giảm dần thời hạn binh-dịch cho đến về sau chỉ còn sáu tháng.

Việc nước Nhật-bản

Ông nguyên-lão nghị-viện Kinhaei Yusa được cử vào chức Toàn-quyền ở Cao-ly.

Đến mùa xuân này, công ty Japan Radio bắt đầu lập một đài vô-tuyến-điện truyền-thông tin với Âu-châu. Quan thượng-thư bộ giao-thông lại định đến đầu tháng mars này, sẽ lập một đài vô-tuyến-điện thông tin với toàn hạt Nhật-bản.

Hội lao-động nông-phố định tổ chức một đảng thứ-dân mới.

Quốc-tang nước Xiêm

Có chỉ dụ định hạn tang của triều-đình Xiêm-la là một năm.

Cuộc đấu xảo hoãn đến tháng janvier 1927.

Đến tháng mars hay tháng avril 1928, sẽ làm lễ hỏa-táng vua Rama VI.

Việc ở Ú-đại-lị-á

Chánh-phủ định cho phép người Đức và dân các nước cừu-địch cũ lại được vào địa hạt Ú-đại-lị-á.

Các công-ty Nhật-bản đã mua các tàu *Wyard* và *Moira* của Ú-đại-lị-á.

(Indopacif)

Ngày 3 Décembre 1925

Việc chánh-trị nước Đức

Ở Berlin hiện các chánh-đoàn đang điều đình để lập một tòa nội-các liên-hiệp, song hiện nay chưa nên công chuyện gì. Đảng trung-ương và đảng dân-chủ không tán-thành cho một tòa nội-các có liên-lạc với các đảng ôn-hòa. Ký nào M. Luther trở về, lại sẽ điều đình. Ngày mai tòa nội-các sẽ từ chức. Nghị-viện vẫn bàn về việc điều đình các vấn-đề tài-chính với cựu đế-quốc. Một ông nghị-viên có nói các an xử mới rõ, rất hại cho tài-chính trong nước, thí-dụ như ấn định công-trước Gotha được 20.000 hectares rừng ở Oldenburg, một vị hoàng-thân nữa được 12.000 hectares, một vị hoàng-thân nữa được 19.000 hectares, đó là không kể số lợi tức hàng năm phải nộp cho các vị ấy nữa.

Ông nghị-viện Scheidemann thì kể cái cảnh đói khổ của đại đa số nhân-dân để so với những khoản rộng rãi của họ Hohenzollern và các vương-tước yêu cầu.

Ngày 5 Décembre 1925

Chiến-sự ở Syrie

Tin Begrouth. — Đánh nhau dữ dội từ buổi sáng ở chung quanh Hasbaya. Một đại đội quân Pháp đã đánh qua thành lỹ rất là thắng lợi.

(Havas)

QUAN TOÀN QUYỀN VARENNE ĐÃ TỚI NƠI

Quan Toàn-quyền Varenne mà quốc dân ta mong mỏi bấy lâu đã tới thả pao bóng pháp chiều thứ bảy vừa rồi. Đúng 4 giờ 40 thì chuyến xe-lửa riêng ngài đi từ Vinh ra tới ga Hanoi, hai bên tòa máy có chăng cờ tam tài. Quan Thống-sứ Monguillot và quan chánh văn phòng Arnaud phò Toàn-quyền, quan đại-úy Forcpon đi đón quan Toàn-quyền lại Nam-định. Trước giờ xe đến thì ngoài ga đã có các quan tổng trưởng các sở, các quan thổ-hiền các xứ, các quan công-sứ và các quan tỉnh đương đợi chật cả. Ở ngoài thì binh Hỏa đã đứng sắp hàng rất trật tự. Đoàn xe mới đến nhìn ga thì sáng đại-bác đề rồi hiệu chào mừng. Quan Toàn-quyền và Varenne phu-nhân ở trên toa *salon* bước xuống thì phường nhạc lấy liền nổi bài quốc-ca Pháp. Quan phó Toàn quyền Robin, quan Thống-sứ Audiauer, quan Đô-lý Dupuis, cùng Hội-đồng thành-phố liền ra nghênh-tiếp, rồi mời ngài vào trong phòng ông *sếp ga* bày thành một cái *salon* lịch-sự. Quan Đốc-lý Dupuis có thay mặt Hội-đồng thành-phố chúc mừng quan Toàn-quyền đã tới thành-phố Hanoi mà lại là thủ-phủ Đông-dương.

Quan Toàn quyền đáp lại mấy lời vắn tắt, lấy làm cảm-động lắm, rồi ngài và quan phó Toàn-quyền Robin lên xe trước cùng với đại-úy Schérer là quan hầu, có một đoàn kỵ mã 40 người cầm cờ đi sau, xe sau thì có quan Thống-sứ Monguillot và quan Thống-sứ Audiauer rồi đến Varenne phu nhân. Suốt dọc đường đám rước đi qua đều có lính bồng súng hai bên đường và nhân-dân đứng hoan-nghênh rất đông và rất hình cẩn.

Học-sinh trường Cao-đẳng chừng hơn 200 người chia làm ba toán đứng ba chỗ, mỗi toán có một lá cờ rất to chăng ra bên đường, đề ba hàng chữ lớn, tung hô Varenne xã-hội-đảng-nhân. Ấn xá cho Phan-bội-Châu và bãi-xích cải lỗi thực-dân áp chế. Quan Toàn-quyền đi qua những chỗ học-trò đứng có tiếng tung hô thì ngài cất mũ chào và giơ tay vẫy xem ý cảm động lắm.

Hồi 5 giờ 40 thì làm lễ tiếp kiến tại nhà khánh hội phá Toàn-quyền các quan chức, các đại biểu các dân đảng đều đứng thứ tự theo như biển, đã đề ở trong phòng. Quan phó Toàn-quyền Robin có đọc một bài diễn-văn, đại-ý nói rằng trong khi hành-trình từ Nam đến Bắc, tuy mới đi qua, nhưng chắc quan Toàn-quyền cũng đã rõ đại-ý cái xứ Đông-dương tối đẹp đường bao và nhân dân Tây Nam ở đây mong mỏi ở ngài là thế nào. Dân bản xứ thì mong đợi ngài mở mang về đường y-tế, việc học hành là những vấn-đề cần thiết cho dân, bọn thiếu-niên đoàn các trường Nhà-nước đào tạo ra thì mong được dự vào việc công trong nước, đó toàn là những vấn-đề khẩn ngài phải lưu ý cả. Rồi quan Robin nói qua về việc ngoại giao thế nào, và thay mặt tất cả các quan dân chúc mừng ngài và xin hết lòng tận trung với cái nghĩa-vụ mà vị đại-biểu nước Pháp sẽ giao phó cho.

Quan Toàn-quyền Varenne liền ứng khẩu đáp lại ngay đại ý cũng như lời ngài đã tuyên-bố ở Saigon. Tuy ngài đã sức cho nhân dân ai cũng phải đến nước để khỏi phiền nhiễu đến ai, mà quan xứ nào cũng thấy nhân-dân hoan-nghênh một cách nhiệt thành và kính cẩn thì ngài cảm-động quá, vì sự biểu-tình ấy là đối với người đại-biểu của nước Pháp nhiều hơn là đối với cá-nhân. Những điều thỉnh-cầu của người Nam thì không phải là nhất-thiết đều bỏ đi cả, ngài muốn có đủ thời giờ khảo sát điều gì nên cho thì ngài không chối từ.

Đối với các quan chức và nhân dân Pháp thì ngài khuyên không nên bỏ xích-hầu lẫm, không phải là ngài khuyên nên bỏ cái lý-tưởng của đảng mình đâu, chỉ ý ngài là khuyên người Pháp phải làm gương cho người bản xứ, ở đất này người Pháp phải là bực thi thức, chứ không nên là những bực lẫm-thường. Quan Varenne nói luôn trong ngót giờ đồng hồ, lời lẽ rõ là một tay hùng biện ở nghị-trường nước Pháp. Ai nấy xem ra rất cảm-động. Mãi gần 7 giờ tối mới giải tán.

Bản-quán xin có lời trân-trọng kính mừng quan Toàn-quyền Varenne nghị-viên đảng xã hội cùng quí phu-nhân và các quan trong văn phòng võ phòng ngài. Trong tờ-phóng ngài ta lại được tái-ngộ đại-úy Schérer là một bạn thân của người Nam ta ở đây đã ấn năm, nay được tuyển làm quan hầu thật là đích đáng.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyên em tôi làm chánh-tổng chỉ vì nhiệt thành làm những việc công ích trong làng, nên có mấy đứa dân em không bằng lòng sinh ra thù oán, đã một lần chúng nó bỏ thuốc phiện lậu, cùng rượu lậu để chực đi báo sở Thương-chính làm hại; nhưng em tôi biết được trước đã đem những tang-vật ấy lên nộp quan trên. Lần nay chúng nó lại định bỏ sáng, thuốc phiện lậu, hoặc rượu lậu để làm hại, hiện có người biết. Như thế có thể kiện chúng nó được không?

LỜI ĐÁP. — Nếu có đủ chứng cớ thì có thể chiếu theo luật Hình Bảo-kỳ điều 224 mà kiện. Điều ấy như sau này:

Người nào do bụng xấu mà vu-cáo người ta phạm một cái tội về luật-hình hoặc về hành-chính thì bị trị tội chiếu theo sự phân biệt sau này:

« Nếu sự điều-cáo thuộc về tính chất *khinh tội* thì người vu-cáo phải bị phạt giam từ 6 tháng đến 3 năm và phạt bạc từ 20 đồng đến 300 đồng. »

Ph. h-L.

Việc Trung-hoa

Ngày 7 Décembre 1925

Tin Bắc-kinh. — Phe-đề Tuyên-thống bị đau phổi nặng ở Thiên-tân.

Về việc nội-loạn, tin tức các nơi gởi đến mỗi nơi một khác.

Trong các quan thượng-thư chỉ có quan thượng-thư nội-vụ là ở Bắc-kinh. Còn những vị khác thì từ nước hay trốn đi.

Tin Bắc-kinh. — Bốc quân Trực-lệ là Lý-cảnh-Lâm mới bỏ cái thái-độ trung-lập, mà cùng với đốc-quân Sơn-đông, chống cự với Phòng-ngọc-Tường và quốc-dân-quân. Cái huy hiệu quân đội của tướng ấy: Bài-xích nội-chiến. Lý-cảnh-Lâm lại cùng Trương-tác-Lâm đánh quân Quảng-tây, nhưng vậy Quảng không thể lui về Triều-tân được nữa.

Trương-tác-Lâm đã cử sứ-giả đến điều đình với Ngô hội-Phu xin Ngô kết liên với mình và xui Ngô đánh Hồn trong khi Trương tiến vào Thiên-tân.

Tại cuộc hội-nghị quan thuế, Trung-hoa hiện nay không có đại-biểu, Các đại-biểu ngoại quốc rất là khó xử.

(Indopacif)

Hội-chợ Hanoi

NĂM THỨ VII

II

Kỳ trước đã nói về khu của sở Nông-canh, nay xin nói lần lượt đến các khu khác, nhưng cái lược thật thôi, vì hội-chợ năm nay, các hàng cũng bày tha thực mọi năm, mà lại thiếu mất mấy gian của Phi-lippines và Vân-nam mọi năm thường có dự cuộc. Khách vào trong trường Hội chợ xem khắp các gian bày đồ hàng của tỉnh Tam-kỳ, Ai-lao, Cao-miên, Nhật-bản, nếu cứ đi qua một lượt không khỏi lạc mất, không tìm cho nhờ được những cái mắt đã trông qua, hoa chẳng chỉ còn giữ được cái lầm giác hoa vậy mà thôi.

Trường Hội-chợ cũng sắp đặt có thứ-tự như mọi năm, có chia ra từng khu, từng gian và đặt theo vần A B C. Những tỉnh lớn ở Bắc-kỳ, như Hà-đông, Bắc-ninh, Sơn-tây, Nam-định, Thái-bình đều có thuê từng khu riêng cả, thì bằng ta bắt đầu từ tỉnh Hà-đông.

Tỉnh Hà đông — Ta hãy nói tỉnh Hà-đông, là một tỉnh có tổng trù-phú nhất và công-nghệ nẩm nào cũng chiếm phần ưu thắng.

Thoạt tiên ở cửa đi vào, rẽ sang bên tay phải, dẫy nhà thứ hai, mà dãy nhà tự số 1 đến số 6, đề là khu Hà-đông. Lúc mới bước chân vào lối mắt nhìn quanh một lượt, thì toàn là các thứ ta tưởng dùng hàng ngày như lụa lẫm thứ mùi phơn phớt rất ưa nhìn, dùng may áo mặc lại càng nổi màu da lên, rồi đến lại sau lưng tới nào ghế mây trên mắt bày la liệt những bộ đựng thuốc đựng gấy mây vân vân, cũng đan bằng mây cả. Ta lại thấy những ô Nhật-bản, nghĩa là những thứ ô cũng bằng giấy về mùi, ta ông đã cũ, nhưng dùng bay ra đây làm mẫu hẳn, vì mấy năm nay quí vân-hào Đông-phương đã từng làm một cái trường khảo-sát cho người Tây-phương, trước có mấy nhà bác-sĩ hám-mộ đến, sau đó cái lòng hiếu kỳ mà người thấy hay, lại muốn lắt-chước cả thói ăn cách ở của người Đông-phương nữa. Còn những công-nghệ khác nữa như nghề làm *dentelles* không những toàn làm bằng sẵn trắng, mà lại còn chế ra các sắc, những bức đan bày ở đấy có bức bề mặt rộng được 1m80×2m25 đường 360 + 45) mất đường rút, Hm một vạn đường rút giá 0$80. Công-nghệ

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

bày là của M. Trần tế-Bính, ở làng Vân-canh phủ Hoài-đức. còn biết bao nhiêu là những đồ bằng đồi-mồi, bằng xương, các tượng đúc bằng đồng, song khéo nhất là những quả, những hộp tròn, hộp vuông, khay đựng trầu, đĩa đựng hoa quả. Còn các thứ khác như đồ thêu, đồ gỗ, văn văn cũng như mọi năm vậy.

Tỉnh Nam-định. — Tỉnh Nam-định ở vào khu E từ gian số 1 đến số 6. Các đồ bày ở đây chẳng thiếu mấy thứ gì, nào đồ đồng, đồ vàng bạc, nào các thứ tranh vẽ thủy mạc, và các bức truyền thần lắm bức trông rất tự nhiên. Có mấy cây đèn trông cũng đẹp trông, còn chẳng nói thì ai cũng biết rằng đồ khám Nam-định rất có tiếng và lâu nay lại có nghề truyền thần vào trai nữa. Tỉnh Nam lại còn giàu về đường tằm tơ, nên những bức đồ thêu đã làm mà lại còn các thứ lặt vặt, các thứ ghế làm bằng cói, đồ sơn bàn nhỏ, va-li, khó lòng kể hết cả được. Còn hàng làm bánh ngọt như bánh quế, bánh *biscuit*, trẻ con người lớn dùng đều tiện cả, nên kỹ nghệ mới này xem ra cũng có cơ phát đạt được. Ở ga cũng cả lác đi ra, ai cũng đều phải qua đấy, có nhiều bức đen kịt bỏ rộng lắm, sợi trắng một, treo lên rất nổi, ấy là công nghệ của M. Vũ-ngọc-Đĩnh nghị-viên Nam-định mấy năm nay đã mở ra hai xưởng lớn ở Trung-lao (Nam-định và Thái hà-ấp (Hà đông), khiến cho người Pháp phải ngợi khen lắm.

Khu trung-ương. — Ở cửa trường Hội-chợ đi thẳng vào nhà Nông-công bảo tàng viện, đầu gian về bên tay phải số chẵn là mấy nhà bán rượu ngày thường ở phố hàng Trống, nhà bán nước mắm ở phố Ga-long, nhà làm Phosphate gian bên cạnh ngay đấy có hiệu làm các thứ bàn chải ở dưới Thái-hà, rồi đến nhà thuốc da, và công-ti Charrière dufour garrigeone có bày tủ sắt cũng một vài thứ hàng nhập cảng khác nữa, mấy gian cuối cùng là của một công-ti suất cảng nhập cảng, sở chính ở số 27 đường R l'Pandec Hanoi.

Về bên số chẵn dãy tay trái ở đầu là nhà máy rượu của Société française des Distilleries de l'Indochine năm nào cũng giữ nguyên một chỗ. Ai lắc lắn ai nấy cũng còn nhớ rằng năm ngoái có bày một cái máy lựa chọn hạt giống không những để cho công chúng xem mà lại còn cho người mang hạt đến thử không mất tiền nữa. Dãy bên này hàng ta có hiệu Quảng-tường-long bán các thứ rượu bằng đồ lặt vặt dùng về việc nông-phố, việc làm nhà cửa, nhiều vật thường dùng mà đã có ta lấy được như sà phòng, nến văn văn, cạnh một gian đến công-ti A. André fils Spidolène. Tên sau này là đo một thứ dầu sáng dùng vào xe ô-tô chứng các thứ xe máy. Ai đi ở ngoài cũng trông thấy trong cửa kính có một người làm bằng vải cao su bơm hơi, lom khom muốn ngồi dậy mà chỉ chực ngã, hình thù nom rất ngộ nghĩnh, anh chàng này tuy sống bằng hơi, mà cái khoái lạc vật chất hiện ra mặt. Kế đến hiệu «Union Indochinoise et Africaine, bày nhiều thứ rượu, cứ trông ngay cái biển cũng cửa hàng đủ có cái cảm giác là một nhà bán rượu lâu năm.

Ngay đấy tự sang dãy hàng trước mặt, đan đầu số một là nhà Mécanitel bán các đồ ăn nhạc tây. Cách ba gian một gian của một người Khánh bán đồ sứ cổ, và một hàng tạ, từ gian số 7 đến số 11, máy gian lấy làm phàng thương mại và canh nông xứ Bắc-kỳ và phía Bắc Trung-kỳ tổ chức nên; ngoài những ngũ cốc, cà-phê, quặng mỏ, thấy có những đồ sứ dùng về việc điện của công-ty Hyplợi, sà phòng dầu ép hạt, mứt đóng hộp của nhà Ích-phong Hội-đồng hội-chợ lại còn tổ chức một phòng đấu xảo có phần thưởng. Có một cái cửa làm bằng gạch có mai ai đi lại cũng phải chú ý, thoạt bước chân vào phòng đấu xảo trông thấy mấy bức tranh nét bút cũng đẽ ưa như bức tranh vẽ một người đàn bà. Bắc-kỳ cầm ngồi cầm cây nguyệt, ra dáng bằng khuâng nghĩ ngợi. Ngoài những đồ gụ, đồ khảm, có một cái khảm sơn sơn thiếp vàng, còn bày ra liệt mẫu các thứ bột. Gần cửa sổ Địa-dư Đông-pháp mới thoạt vào chỉ trông thấy toàn những địa đồ, không lấy gì làm vui mắt, song ta thiết tưởng cứ giờ ưng lượt các địa-đồ như thế thì chỉ trong mấy buổi cái kyéc về địa-dư cũng phải tăng thêm một mớ tên sông, tên lỉnh, mà còn phẳng phất lâu mãi trong trí nhớ ta.

Khu B. bên số chẵn, gian số 2 và số 4 là của công ti Vũ-văn-An bày các thứ lụa rồi kể đến nhà các đồng Fonderie Tonkinoises do tay ông Hoàng-xuân-Lan sáng lập nên. Những đồ mỹ thuật bằng đồng này được người Pháp chú ý đến lắm, nhất là các bà đảm thường hay ra vào gian này ngắm nghía kén chọn kỹ càng, vì những người những mua hàng này chắc hẳn là người hay phong lưu phú quí mà lại sành sỏi nữa. Không phải khen thì ai cũng biết là chế hiện này sắp đặt một cách tỏ ra là người sành nghệ thuật lắm, cho nên mới rõ Chính-phủ thừa đức tượng quan cố Toàn quyền Van Vollenhoven và đức mộ cái đỉnh tặng vua Xiêm thật là xứng đáng. Rồi đến cửa hàng thứ ba là M. Phạm-v-Khoan và hiệu Chấn-hưng bày các đồ bằng vàng bạc bảo thạch trông rất lộng lẫy mới mấy năm trước lại dự cuộc đấu xảo Marseille. Hiện Ngọc-thanh chuyên môn làm các đồ đồng bằng ngà voi, nào là vòng, lược, đũa văn văn, đều bằng ngà cả. Hiệu Đông-thái bày, mấy thứ hàng tự chế tạo ra như sà phòng, sơn, dầu văn văn, mấy năm nay không trương to lắm. Hiệu Hương-ký bày ra liệt các thứ hàng để chụp mà người Tây người Nam lúc nào cũng vào coi chật cửa hàng. Nghề ảnh ở Hanoi thì dành không dâu sánh kịp với hiệu này. Cũ gì ở khu Đ. về bên số lẻ, đứng đầu dãy là nhà máy Bông bày mẫu các quả bông, cũng các thứ sợi từ lúa hãy còn đen, đến lúc đã thành vải trắng muốt. Người coi gian này có nói rằng đồ hàng chỉ lấy làm mẫu chứ không nằm nào bán một tí gì cả. Năm rày lại dọn ngôi hàng ra là để mời quan Toàn quyền vào hàng xem nghề làm sợi ở dưới tỉnh Nam. Hiệu sữa Nestlé, thì bắn ai cũ gì biết bảy chẳng chất có số những hộp sữa có vẽ con chim, đứa của hiệu này đã nổi danh. Nhà Descoure et Cabaud bày nhiều các thứ máy-móc nhiều chỉ nhớ dùng về nông phố hoặc về việc làm cửa làm nhà. Cuối cùng dãy là hai gian hiệu Denis Frères, ngoài dụng cụ bằng kim khí ra có bán cả các thứ rượu nữa.

(*Còn nữa*)

Tin sau cùng

Bản dự án tài chính tại nguyên lão nghị viện

Nguyên lão nghị-viện bỏ 215 đối với 26 ưng-chuẩn bản dự án tài-chính

Việc ở Syrie

Ngày hôm qua M. de Jouvenel tiếp hội đồng đại-biểu đất Grand Liban. Ngài tỏ ý cho hội-đồng ấy tự đặt lấy hiến-pháp mà không trái với cái thể-lệ ủy quyền quản-trị.

Việc đất Maroc

Ở xiêm-lấy, dịch quân đầu hàng rất nhiều.

(*Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	20 độ
15 giờ	22 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 15
nhì, —	9 35
ba, —	8 55
Thóc hạng nhất, —	5 55
Bắp ngô —	5 50

Giá bạc. Kể từ ngày 7 Décembre 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 14 f. 75.

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ sáu 11 décembre hồi 5 giờ sáng, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Quinnon và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối hôm thứ năm 10 décembre.

Quan Toàn quyền đến thăm Hội chợ. — Đến sáng mai 8 décembre, hồi 9 giờ quan Toàn-quyền Varenne sẽ đến thăm Hội-chợ. Hội-đồng Hội-chợ có gửi giấy mời các quan đại-biểu đến dự lễ.

Các nhà có hàng bày tại Hội-chợ thì phải đem giấy thông-hành mới được vào cửa vì hôm đó, ai không có giấy mời hay giấy thông-hành thì không được vào (giấy xanh hay giấy trắng).

Phải vào cổng giữa từ 8 giờ sáng. Buổi sáng từ 11 giờ trở lại không bán vé.

Varenne phu-nhân sẽ tiếp nữ-lưu Annam. — Bản quán lấy làm mừng mà báo tin rằng nay mai Varenne phu-nhân sẽ thuận thoảng mở cuộc tiếp-kiến các bực nữ-lưu Annam bất cứ bước về đàng nào. Phu-nhân là một vị chân tử Đông-dương mà tiếp kiến các dân bà ta thì từ đây mới có là một vậy.

Người viết mấy dòng này, tối hôm qua cũng với anh em bạn đi qua hàng Ngang, tình cờ gặp quan Toàn-quyền và quí phu-nhân đi nhân quan sát các phố ta, được một ông bạn cho cái bảo-hạnh giới thiệu với quan chúa ở càng quí phu-nhân thì xem ra các ngài giản dị lắm, quí phu-nhân không có tí gì là cái vẻ quan dạng, lại ân cần nói rằng: Ý hẳn ông không ngờ lại gặp chúng tôi ở đây nhỉ».

Quốc dân ta được tỉ quí phu-nhân sẽ tiếp kiến các bực nữ lưu ta cũng như các bà đảm thì chắc là cảm phục tấm lòng bác ái của phu nhân lắm.

Ta lại được tin rằng trong khi phu nhân ở Saigon có bị một con vật gì đốt ở tay, thì phu nhân liền vào nhà thương xin ông thầy thuốc bôi thuốc như người thường vậy. Quan chánh nhà thương mới sai mời biết là Varenne phu-nhân liền thưa rằng: Sao bà lớn không cho gọi tôi đến mà bà lớn lại thân hành đến đây. Thì phu-nhân đáp rằng: ông còn phải chữa biết bao nhiêu người, sao tôi lại nỡ để người ta chịu thiệt?

Quí hóa thay tấm lòng bác ái của một bực phụ-nữ Pháp!

Các vị đại hiền. — Điện báo *Havas* ngày 5 Décembre có báo tin rằng quan Thống-sứ Monguillot được cử vào thượng thư Toàn quyền Đông-dương mà lại thêm quyền chức mới là có quyền trực tiếp quản-trị các sở coi việc toàn hạt Đông-pháp.

Hãng *Indopacifi* lại có báo tin rằng quan báo đã công bố bản lệnh ngày 2 Décembre lần định việc bổ quan phó Toàn-quyền Đông-pháp và cái quyền hạn của vị đại-hiền ấy.

Trong số quan báo ấy lại có đăng lệnh cử quan Monguillot, thống-sứ hạng nhất ở Bắc-kỳ, lĩnh chức phó Toàn-quyền Đông-pháp, thế chân cho quan Robin được cử lĩnh chức Thống-sứ Bắc-kỳ theo như lời xin của ngài.

Quan nguyên Thống-sứ Bắc-kỳ Calet Chaffray M. Bourcier Saint Chaffray, nguyên thống-sứ Bắc-kỳ được về hưu và thăng hàm thống sứ ngạch Đông-pháp.

Ngạch các quan cai trị — M. M. Moarroux và Monod, quan cai-trị hạng nhất ngạch Đông-pháp được về hưu.

Quan Đốc học: Léonet về hưu. — M. Léonet (Georges Alexandre) giáo-sư thượng hạng, đốc học trường thực-hành Hanoi, có lệnh được về hưu, kể từ ngày 1er Juillet 1926.

MUỐN BÁN

Các thứ đồ đạc, hoặc mua cả, hoặc mua riêng từng thứ cũng được, giá rất hạ, chiều theo fasons mà tính rất dễ nhiều. Đồ bày buồng ngủ, buồng ăn, buồng tắm, buồng ngồi chơi văn văn...

Hỏi tại bản-quán hay ở số 11, phố Paris

Rạp FAMILY CINÉMA

(Phố hàng Buồm)

LE ROI DU CIRQUE

Tiểu-thuyết mười hai hồi rất là lý-thú

Có lắm trò xiếc rất là hay!!!

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hạng bánh và kẹo.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22 phố Nhà-thờ

Tại *Trung-Bắc Học-Hiệu* đã bắt đầu mở lớp dạy các học-sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt, từ tối 1er décembre cùng các học-sinh đã có bằng ấy rồi mà muốn thi vào các trường đệ nhị cấp.

Sổ học-trò lấy vào trường cũng theo như các lớp ban ngày chỉ lấy có giới hạn thôi.

Học-phí định mỗi tháng là ba đồng. Giấy xin học gửi đến *Trung-Bắc Học Hiệu*, số 22 phố Nhà-thờ (Rue Lamblot).

Vô-tuyến điện-thoại ở trường Hộ-sinh. — Chiều nào cũng vậy từ 18 giờ đến 21 giờ, sẽ có tuyến Đông-dương sẽ dùng về tuyến điện thoại mà bà sáo những thời sự cho công chúng nghe tại trước cửa phòng kiểm sát Hội chợ. Cái luồng điện của sở vô tuyến Bạch-mai dài được 450 thước.

Cấp học bổng. — *Bắc-ninh (suite)* Nguyễn-quốc-Bảo, Bùi-đình-Hiếu, Chu-văn-Hàm, Ngô-xuân-Nhan.

Cao-bằng. — Nguyễn-văn-Khuyến, Đỗ-v Chuẩn, Nguyễn-ngọc-Huy.

Hà-đông. — Lưu-văn-Ninh, Lưu-tiến-Xương.

Hải dương. — Nguyễn-huy-Quỳnh, Ng Hiến, Lê-v-Oanh, Trịnh xuân-Cương, Bùi-quí-Mộ.

Hà nam. — Phạm-văn-Lợi.

Hanoi. — Bùi-văn-Đông Nguyễn-thị-Qui.

Hòa-bình. — Đinh-thế-Vang, Quách-nham-Chức.

Hưng-yên. — Lưu-đình-Hòe, Bùi-an-Cai, Nguyễn-văn-Bảo, Nguyễn-văn-Ngạo, Hoàng-văn-Đắc, Nguyễn-đức-Bông, Đoàn danh-Đồng.

Lang-sơn. — Đương-văc-Giai.

Lao kay. — Trần-văn-Thước, Nguyễn-duy-Vệ.

Mon cay. — Nguyễn-văn-Phùng.

Nam-định. — Trần-văn-Liêu, Phạm-huy-Qui, Trần-tế-Ky, Trần-ngọc-Thu, Vũ-văn-Bính, Phạm-văn-Phàng, Trần-văn-Chiêu, Nguyễn-quốc-Phiên, Vũ-xao-Tăng, Phạm-văn-Ru.

Quảng yên. — Ngô-quang-Thanh, Nguyễn-ái-Tân Ng-ái-Yên, Trần-đình-Hanh, Trần-đình-Bôn.

Sơn-tây — Khuất-văn-Nghiên.

Thái nguyên — Hoàng-trọng-Nga, Bùi Hiên, Mai-Tuân, Ng-gia-Qui, Nguyễn-Mai, Lê-v-Tau, Ng-viết-Chinh, Ng-v-Can, Ng-khắc An, Ng-văn Bút, Khương-ngọc-Đào, Ng-thu-Đông.

Tuyên-quang. — Nguyễn-văn-Can, Nguyễn-văn-Chung.

Vĩnh-yên. — Nguyễn-khắc-Hiên.

Yên-bái. — Lương-v-Bằng, Đỗ-v-Đương, Ng-v-Tèng, Nghiêm-v-Tuân, Ng-v-Dương, Cao-v-Nông, Cư-v Tiếp, Lê-thụy-Kế,

Học bổng mới

Bắc giang. — Nguyễn-văn-Hồ.

Bắc-ninh. — Vũ-xuân Cương.

Nam định. — Ng-văn-Quỳnh, Vũ-huy-Ngoạn, Lê-v-Hưng, Ng-thụy-Hòa.

Ninh bình. — Lâm-đình-Thát, Lưu-đình-Diên, Trần-v-Quỳnh, Phạm-v-Đích, Lưu-đức-Hoạch.

Phú-thọ. — Bùi-huy-Hợi.

Phúc-yên. — Lưu-v-Thanh, Lê-v-Hàm Lưu-v-Hương, Hoàng-v-Thuận, Phó-v-Học, Phó-v-Thuân, Ng-công-Bay, Ng-hữu-Vi, Phạm-văn-Đỉnh.

Quảng-yên. — Trần-như-Chính.

Sơn tây. — Phạm-văn Sửu.

Thái-bình — Trần-v-Quất, Phạm-văn-Hy, Vũ-cao-Mai.

Thái-nguyên. — Đặng-v-Thảy, Ng-duy-Chân.

Yên-bái. — Lê-v-Thuyết, Ng-hậu-Hương, Ng-văn-Nhan, Vũ-văn-Thanh.

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị xử những việc sau này :

Mẹ mìn. — Một hôm vào tháng tây trước, một người một thám đi tuần bắt được Nguyễn-thị-Nhâm 22 tuổi không làm nghề nghiệp gì đương ga bán một đứa con gái lên 3 tuổi ở phố Takou. Hỏi thì nó khai là đứa

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*)

Hãng tầu thủy SAUVAGE có lời bá-cáo để các quí-khách biết rằng về vụ nước cạn, giờ tầu chạy đường Tuyên Quang, Chợ Bờ lại bắt đầu từ thứ hai 30 Novembre 1925.

BÁN RẺ

Nhà Demange, 40, phố Sèpte-tram, Hà-nội, có nhiều bộ đồ dân-ông, dân-bà, trẻ con, bộ ra bán hạ giá, nhiều đồ tốt lắm, xin mời qui-khách chiếu-cố. Qui-khách nào đến trước chắc cũng chọn được nhiều đồ ưng ý.

IMPRIMERIE :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NẾU HỎI QUYỂN VỞ HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Monsieur Albert Ronfant

Có lời kính-cáo để người Nam và người Khách ở Bắc-kỳ biết rằng ai có việc giao thiệp với các tòa nam-án xử việc hộ, các tòa án công sứ các tỉnh, các sở trong xứ, các sở trung-ương, nói tóm lại về tất cả các việc giao-thiệp với tòa án, và thành-phủ ông rủng sẵn lòng giúp đỡ bảo ban.

Bắt đầu từ ngày 15 này ông tiếp khách ở nhà ông số 48 bis, phố Borgnis Desbordes, từ 8 giờ đến 11 giờ, và từ 14 giờ đến 17 giờ.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

BD 345

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Đêm hôm ấy, *Ngô-dạng* một truyền hiệu-lệnh cho các vị đầu lĩnh ở trong trại, định đến giờ tí hôm sau thì trước hết hãy cho hai đạo bộ quân ở hai phía đông tây tiến đánh. Lại truyền lệnh cho *Dương-chí* và *Sử tiến* ở phía bắc trại, chỉ đem mã-quân và kỳ binh cờ nổi trống, hư trương thanh-thế, chứ không được đánh.

Lại nói chuyện *Sử-văn-cung* ở *Tăng-đầu-thị* chỉ muốn dụ cho quân mã của *Tăng-giang* đến cướp trại, để lừa vào hãm-hố. Hôi giờ tí ngày hôm sau, bỗng nghe phía trước trại có tiếng súng nổ, đại-đội quân-mã của *Tăng-giang* đã kéo đến nam-môn.

Kẻ đầy lại thấy đông-trại phi báo rằng :

— Có một vị hòa-thượng tay cầm thiền-trượng, và một vị hành-giả mũa hai ngọn giới-đao đến đánh.

Sử văn-cung nói :

— Hai người ấy tất là *Lỗ trí thâm* và *Vũ-tăng* ở *Lương sơn-bạc* đó.

Sử-văn-cung sợ đông-trại không địch nổi, liền chia quân đi giúp *Tăng-khải*. Bỗng thấy tây-trại lại phi báo rằng :

— Có một người to lớn râu dài và một người to lớn mặt đỏ. Có đề chữ «*Mỹ hiệm-công Chu đồng*» và «*Sáp-chí-hổ Lôi-hoành*» đem quân đến đánh, rất là ngang-cấp.

Sử văn-cung nghe báo, cũng sai người chia quân đến giúp *Tăng-sách* ở tây trại. Lại nghe có tiếng súng nổ ở phía trước trại, *Sử-văn cung* cứ tưởng thì không ra, chỉ đợi cho quân giặc tiến vào rồi cả hãm-hố thì phục-binh đổ ra mà bắt.

Ngô dạng sai một toán mã quân theo lối con đường ở phía sau rút lên đến trước trại. Bấy giờ tới hố quân của *Sử văn cung* còn bận giữ trại, không dám bỏ đi đâu, mà lại toán phục binh thì đến mai phục ở hai bên chỗ có hãm-hố tại phía trước trại.

Ngô-dạng thúc quân đánh ập, làm cho hai toán phục binh kia ngã cả xuống dưới hãm-hố. *Sử-văn cung* kéo quân ra để đuổi đánh, *Ngô-toàn* kéo quân ra để tiếp lấy làm hiệu thì bỗng thấy toán trung quân của *Ngô-dạng* đầy ra hơn một trăm xe rồ.

Trong xe đều là có các vật dầu-hỏa, bấy giờ châm lửa đốt lên, khói bốc mù trời. Khi quân mã của *Sử-văn-cung* kéo ra, đâu bị xe lửa ngăn trở, không sao đi được, lại phải quay về bản-trại.

Công-tôn thắng đứng ở trước trận giơ kiếm hoa phép, thành một sơn gió to, cuốn vào phía nam-môn, đốt cháy hết những trại canh và hàng rào của quân *Tăng-đầu thị*.

Ngô dạng thắng trận, rồi quân về nghỉ, *Sử văn cung* ngày đêm hôm sấy cũng tu bổ lại các trại môn. Qua ngày hôm sau, *Tăng đô* lại cùng giảng sư *Sử văn cung* thương-nghị mưu-kế.

Tăng-đô nói :

— Nếu không chém chết một vài tên tướng giặc thì khó lòng mà phá vỡ được!

Tăng đô nói xong, liền dặn bảo giáo sư *Sử văn-cung* coi giữ đại-trại, rồi mặc giáp lên ngựa, đem quân ra trước trận để khiêu-chiến. *Tăng-giang* nghe báo *Tăng-đô* đem quân đến khiêu chiến, với vàng cùng *Lã-phương* và *Quách-thịnh* kem quân ra đón đánh.

Khi ra tới nơi, *Tăng-giang* giơ cái roi ngựa trỏ *Tăng-đô* mà bảo các tướng rằng :

— Ai vì ta mà bắt thằng giặc lấy để báo cái thù ngày trước.

Tiểu-ân hầu Lã-phương tay cầm ngọn phương thiên họa-kích, thúc ngựa tiến ra, đón đánh *Tăng đô*, Hai bên giao chiến được hơn ba mươi hợp thì *Quách-thịnh* đứng ở dưới có trông thấy *Lã phương* đã có ý luống-cuống.

Nguyên về nghệ của *Lã phương* vốn không địch nổi *Tăng-đô*, cho nên giao-chiến từ ba mươi hợp về trước, cũng đã giảng gượng mới nổi, từ ba mươi hợp về sau thì kích pháp luống những rối loạn, chỉ chống đỡ quanh quẩn mà thôi.

Quách thịnh thấy vậy, sợ *Lã-phương* bị thua, cũng với vàng múa ngọn phương thiên họa-kích mà thúc ngựa tiến ra để đánh *Tăng đô* Bấy giờ ba ngọn giáo nhất-tề đâm tới trước mặt trận, thành một vòng tròng.

Trận đầu hai ngọn kích của *Lã-phương* và *Quách thịnh* đều có hoặc cái ngã hoặc đâm bio. Hai người định cố bắt *Tăng-đô*, mỗi cùng giơ ngọn kích lên đánh. *Tăng đô* nhanh mắt, cũng giơ ngọn giáo ra đỡ. Không ngờ cái ngọn đỡ ở đầu ngọn giáo lại vướng vào hai cái đuôi báo kia, khiến nên ba ngọn đã bình đình nhau, giằng ra không được.

Hiểu-lộ-quảng Hoa-bình đứng ở trước trận thấy vậy, sợ *Lã phương* bị thua, với vàng thúc ngựa tiến ra, tay tả giương cung, tay hữu mắc tên, trỏ vào *Tăng đô* mà bắn.

Khi ấy *Tăng-đô* giằng được ngọn giáo ra rồi thì hai ngọn kích kia vẫn còn vướng nhau chưa dứt, *Tăng-đô* liền cầm ngọn giáo định đánh vào giữa đỉnh đầu *Lã phương*.

Không ngờ mũi tên của *Hoa bình* đã trúng ngay vào tay tả *Tăng-đô*, làm cho *Tăng đô* phải ngã ngựa *Lã-phương* và *Quách-thịnh* mỗi người cầm một ngọn kích cùng đâm, *Tăng-đô* chết ngay tại trận.

Mấy tin mã-quân chạy về báo với *Sử-văn cung* rồi lại báo cùng *Tăng* trưởng quan ở nơi trung trại *Tăng* trưởng quan nghe báo, vật mình lăn khóc. Bấy giờ có *Tăng-thăng* đứng ở bên cạnh. *Tăng thăng* vốn là một tay tráng sĩ, võ nghệ cao cường, hay dùng hai ngọn phi đao, khiến người không ai dám đến gần.

Tăng thăng nghe nói, cũng nghiến răng rửa giặc, rồi truyền quân sắp ngựa, đi định ra trận báo thù cho anh. *Tăng* trưởng-quan can-ngăn không được. *Tăng-thăng* cứ mặc giáp cầm đao lên ngựa, đi thẳng ra phía tiền trại.

Sử-văn-cung đón mà can rằng :

— Tiểu-tướng-quân chớ nên khinh thường! Trong quân *Tống-giang* có nhiều viên tướng tri dũng kiêm toàn. Cứ như ý tôi thiển-kiến thì ta chỉ nên giữ vững năm trại, rồi một sai người đi sang *Lăng châu*, bảo quan thái-thú *Lăng châu* phi tấu triều-đình, điều binh khiển tướng, cho hai đạo quan-quân chia làm hai đường: một mặt đi đánh *Lương-sơn-bạc* và một mặt đến tiếp-ứng cho *Tăng-đầu thị* Quân giặc thấy vậy, tất phải rút quân kéo về sơn-trại, bấy giờ *Sử-văn cung* này đầu bắt tại, quyết xin cùng anh em nhà ngươi chung đuổi đánh, khó gì chẳng lập được đại-công.

Nói chưa dứt lời thì phó giáo-sư *Tô-định* ở bắc-trại vào đến. *Tô-định* thấy *Sử văn-cung* đang bàn kế cổ-thủ, cũng nói :

Ngô dạng ở Lương-sơn bạc là một tay có nhiều kỳ-mưu quỉ kế, ta chớ nên coi thường, chỉ nên một mực cổ-thủ, đợi khi cứu-binh kéo đến, bấy giờ sẽ thương-nghị.

Tăng-thăng nói :

— Nọ giặc anh tới tới thì cái thù ấy tất tất phải báo. Nếu ta không đánh để nuôi cho thế gì gọi một ngày một lớn thì trừ sao nổi.

Sử văn-cung và *Tô-định* can-ngăn không được. *Tăng-thăng* trèo thì lên ngựa, đem mấy mươi tên mã-quân đi ra trước trận để khiêu chiến. *Tống-giang* nghe báo, truyền cho tiền quân đón đánh.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(*Suite*)

XII

Solitude de Monseigneur Bienvenu

Il y a presque toujours autour d'un évêque une escouade de petits abbés comme autour d'un général une volée de jeunes officiers. C'est là ce que ce charmant Saint François de Sales appelle quelque part « les prêtres blancs becs ». Toute carrière a ses aspirants qui font cortège aux arrivés. Pas une puissance qui n'ait son entourage ; pas une fortune qui n'ait sa cour. Les chercheurs d'avenir tourbillonnent autour du présent splendide. Toute métropole a son état-major. Tout évêque un peu influent a près de lui sa patrouille de chérubins séminaristes, qui fait la ronde et maintient le bon ordre dans le palais épiscopal et qui monte la garde autour du sourire de monseigneur. Agréer à un évêque, c'est le pied à l'étrier pour un sous-diacre. Il faut bien faire son chemin, l'apostolat ne dédaigne pas le canonicat.

De même qu'il y a ailleurs les gros bonnets, il y a dans l'église les grosses mitres. Ce sont les évêques bien en cour, riches, rentés, habiles, acceptés du monde, sachant prier, sans doute, mais sachant aussi solliciter, peu scrupuleux de faire faire antichambre en leur personne à tout un diocèse, traits d'union entre la sacristie et la diplomatie, plutôt abbés que prêtres, plutôt prélats qu'évêques. Heureux qui les approche ! Gens en crédit qu'ils sont, ils font pleuvoir autour d'eux, sur les empressés et les favorisés, et sur toute cette jeunesse qui sait plaire, les grasses paroisses, les prébendes, les archidiaconats, les aumôneries et les fonctions cathédrales, en attendant les dignités épiscopales. En avançant eux-mêmes, ils font progresser leurs satellites ; c'est tout un système solaire en marche. Leur rayonnement empourpre leur suite. Leur prospérité s'emiette sur la carrière de ses bonnes petites promotions. Plus grand diocèse au patron, plus grosse cure au favori. Et puis Rome est là. Un évêque qui sait devenir archevêque, un archevêque qui sait devenir cardinal, vous emmène comme concluviste, vous entrez dans la robe, vous avez le pallium, vous voilà auditeur, vous voilà camérier, vous voilà monsignor, et de là grandeur et l'Eminence il n'y a qu'un pas, et entre l'Eminence et la Sainteté il n'y a que la fumée d'un scrutin. Toute calotte peut rêver la tiare. Le prêtre est de nos jours le seul homme qui puisse régulièrement devenir roi ; et quel roi ! le roi suprême. Aussi qu'elle perspective d'aspirations qu'un séminaire ! Que d'enfants de chœur rougissants, que de jeunes abbés ont tenu la tête le pot-au-lait Perrette, comme l'ambition s'installe aisément vocation, qui sait ? de bonne foi peut-être et se trompant elle-même, croit qu'elle est !

Monseigneur Bienvenu, lui, pauvre, particulier, n'était pas compté parmi les grosses mitres. Cela était visible à l'absence complète de jeune prêtre autour de lui. On a vu qu'à Paris « il n'avait pas pris ». Pas un avenir ne songeait à se greffer sur ce vieillard solitaire. Pas une ambition en herbe ne faisait la folie de verdir à son ombre. Ses chanoines et ses grands vicaires étaient de bons vieux hommes, un peu peuple comme lui, mûrs comme lui dans ce diocèse sans issue sur le cardinalat, et qui ressemblaient à leur évêque, avec cette différence qu'eux étaient finis, et que lui était achevé. On sentait si bien l'impossibilité de croître près de monseigneur Bienvenu qu'à peine sortis du séminaire, les jeunes gens ordonnés par lui se faisaient recommander aux archevêques d'Aix ou d'Auch, et s'en allaient bien vite. Car enfin, nous le répétons, on veut être poussé. Un saint qui vit dans un excès d'abnégation est un voisinage dangereux, il pourrait bien vous communiquer par contagion une pauvreté incurable, l'ankylose des articulations utiles à l'avancement, et, en somme, plus de renoncement que vous n'en voulez ; et l'on fuit cette vertu galeuse. De là l'isolement de monseigneur Bienvenu. Nous vivons dans une société sombre. Réussir, voilà l'enseignement qui tombe goutte à goutte de la corruption en surplomb.

(*A suivre*)

SÁCH LUẬT

Quan-phủ Bình-thường, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp mới soạn một bộ luật sau nầy :

1° QUỐC TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 3 $ 00
2° QUỐC TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 8 . 00
3° HÀNG HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 8 . 00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 4 00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Những kẻ khốn-nạn

XII-bội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN VĂN VĨNH dịch

(*Tiếp theo*)

XII

Cái cảnh cô-thân của người quân-tử

Thường ở quanh mình một ông giám-mục, bao giờ cũng có một đội hộc một ngũ những vị thầy-tu trẻ tuổi, cũng như quanh mình một vị tướng quân bao giờ cũng có một đàn những thiếu-niên tà ụy. Ông thánh *François de Sales*, chẳng nhớ ở sách nào, đã gọi những thầy dòng đó là « những thầy tu cầm cờn trụi ». Phàm nghề gì cũng thế, kẻ chực bay nhảy phải luồn cúi người đã thành-đạt rồi. Phàm ở đời đã hơi có thế-lực tất có kẻ ra vào ; đã có của tất có người chầu-chực. Những kẻ đi săn đón tương-lai, thường hay lượn quanh cái hiện-tại rực-rỡ. Chính-xứ nào mà chẳng có một tòa thám-mưu. Ông giám-mục nào đã hơi có thế-lực tất bên mình nhan-nhản những thầy-tu non lám hò-vẻ, quanh-quẩn bên mình, và giữ gìn những việc trong dinh-thự cho đâu vào đấy, Đức-cha chỉ việc đứng mỉm cười, xung quanh đã có mắt cọ tai xem nghe hộ. Nghề thế, đương phản kẻ-giảng mà được lòng một vị giám-mục, tất cũng như đã xâu một bạn chân vào cỗ chân-năng, đe lên bậc thầy-giảm rồi. Trên con đường tu cũng nên bước tới. Đi giảng đạo cũng phải yêu-cầu lấy chức-vị trong địa-phận.

Trong quan-trường, những bậc chức cao quyền cả thì tục danh thường gọi là những mũ-up to, trong giáo-giới thì gọi là những mũ-ni to. Mũ-ni to tức là những vị giám-mục vừa yêu chưa mến, lắm bậc nhiều tiền bổng lộc rất hậu, khôn-khéo đủ điều, vào đâu cũng lọt biết cầu kinh thì đã hẳn đi rồi, nhưng cũng biết cả đọc văn-nài mà xin việc nữa, thân-danh làm ông giám-mục một tỉnh mà không quản nhục-nhã đi chầu-chực từng cửa ; làm mọi-giới cho những kẻ luồn cúi cửa công-hầu ; gọi là thầy-dòng thì phải hơn gọi là thầy-cả, gọi là vị quan-lớn trong giáo-giới thì phải hơn gọi là ông giám-mục. Hạnh-phúc thay cho những kẻ sau đến gần được những ông giám-mục hang ấy ! Mình đã thân-thế, ai khéo lân-tụng, ai khéo chiều lòng thì tha hồ mà hưởng mưa dư-phúc. Đám thanh-niên đạo-sinh khéo tưng khéo nịnh, thì chẳng mấy chốc mà được đi những chọn phi nhiêu, những lang phong-phú ; đức-cha yêu giao cho chức việc lớn tại giáo-đường, hoặc phái đi coi nhà thương trại linh, những nơi như vậy được nhiều, cho cơ-hội tốt lên ngay giám-mục. Các ông thân-thế mình lên một bước, dệ-tử cũng bước theo sau. Thật là một bộ tinh-tú nọ cùng theo một phép xoay-vần thái-dương đứng giữa, chiếu sáng xung quanh. Bổng lộc thì hồ hởi vẫn, biết thấy tôn-tỏ được nhờ. Thầy chính-xứ lớn, tức địa-phận to. Rồi tại con thanh La-mã đó. Một ông giám mục đã biết dương lần lên thai giám-mục, một ông thai-giám-mục đã biết dương lần lên chức giáo-chủ, mấy chốc mà được đi sang chầu giáo-hoàng, hoặc đại hội nghị. Tơ đi theo hầu thầy, thế nào mà chẳng được một chân sai phái, thừa cơ vào đến tòa Thương-thẩm giáo-sự, thành Pha-pha bèn cho giáo-đường-cứu rồi sắc phong vào chân thẩm-phán, được vào hầu vẫn bên ngài Đức-cha. Đức-ông, rồi đến bậc tối-cao, tối-đại. Từ bậc tối-cao (1) mà lên đến thánh-thượng (2) chỉ cách có một phiên đẩu-phiêu. Phàm kẻ đội mũ trón (3), có thể hi-vọng được mũ ba-tùng (4). Ngày nay duy có trong giáo-giới là thấy một vị thầy-cả dương hoàng theo trật-tự mà lên được cho đến bậc đế-vương. Mà bậc đế-vương nay quyền phép to lớn làm sao ! đế-vương cả thiên-hạ, cao hơn hết thảy các vị đế-vương khác. Vậy thì mới nhà-trường học đạo thật là một chỗ trông giống cho biết bao nhiêu hi-vọng. Biết bao nhiêu là đứa nhi-đồng hầu lẻ đỏ mặt mong them ! biết bao nhiêu là thầy dòng trẻ tuổi đội trên đầu cái lọ sữa của cô *Perrette* (5). Và trong cuộc công-danh ở giáo-giới, khát vọng quyền cao lại có tên gọi là bẩm tính trời cho mộ đạo, thì trong cái lòng them muốn bay nhảy lại đẹp them được về thánh-thực, được lời *chia phúc thanh-nhàn*, hết lòng tin-ngưỡng.

Đức-cha *Bienvenu*, tính người khiêm nhún thủ bẩn, ẩn ở giản-dị thanh bạch, cho nên không được vào cái hạng mũ-ni to. Quanh mình ông không có một thầy-cả non nào sân-sóc. Ai nấy con nhờ phen trước ông đi lên kinh-thành dự nghị, thật là một cơ-hội bay nhảy mà không biết lợi-dụng, không ai dụng, đành lại trở về chính-xứ. Như thế thì còn ai mong nhờ về nỗi gì. Ai còn khờ mà đem danh-mệnh gửi vào tay ông lão đành thân ngồi-xó. Những hi-vọng này mầm có đại gì mà lại nảy bông cây đọc-trụ. Còn như các thầy-giả, các linh-mục, ở trong địa-phận, thì toàn là những bậc tuổi-tác thật-thà, cũng quê-mùa như ông, cũng đã dành phận như ông dong danh chật ở trong cái chính-xứ không có đường ra, không có lối lên đến hồng-ý giáo chủ. Các ông ấy tính cảnh cũng giống với tính cảnh của ông giám-mục, duy khác một điều, là các ông ấy thì là thân tan phận duổi rồi, mà ông giám-mục thì là thân-phận đã hoàn-toàn, không còn phải mong đợi gì nữa. Ai nấy biết thân rằng đã nhờ bóng Đức-cha *Bienvenu* kh ng thể nào mà mong được những cuộc may bay gio thôi, cho nên các vị thiếu-niên đạo-sinh vừa tốt-nghiệp ra, hễ được đức-cha cử cho làm linh-mục, thì đi lo chạy, nhờ cho được người giới-thiệu hoặc với đức thái-giám-mục thành *Aix*, hoặc với đức thái-giám-mục thành *Auch* để mà đi cho chóng. Bởi vì ai cũng muốn bay nhảy cả. Một ông quan thấy quá đạo-đức, cư xử một cách quá vong-kỉ, là một ông quan thấy chẳng những không ích cho thủ hạ mà lại còn có hại. Không khéo ra thì ở hầu thầy lại lây của thầy cái bệnh nghèo không thuốc chữa, hoặc liệt bại mất cả những cơ-quan bay nhảy. Đã đành rằng nhà tu-hành thì cũng phải có ít nhiều tư-tưởng xả-thân, nhưng quan thầy ấy có lẽ lại truyền cho mình những tư-tưởng xả-thân thái-quá. Đó là một cái đức-hạnh truyền nhiễm, như lao, như hủi, nên xa. Bởi đó mà không ai tấp-nập bên mình đức-cha *Bienvenu*. Số là ngày nay chúng ta sinh-hoạt ở trong chu-vi một xã-hội xấu. Đứa gian mình làm nên, khá giả, thì khác nào như một cái bài học luôn luôn dạy ta, xui ta nên gian nịnh.

(*Còn nữa*)

1. Cách gọi bậc giáo chủ
2. Cách gọi giáo hoàng
3. Mũ của giáo chủ
4. Mũ của giáo hoàng
5. Thơ ngụ ngôn *La Fontaine*

QUAN TOÀN QUYỀN VARENNE VỚI CÁC DÂN-BẢNG VIỆT-NAM Ở NAM-KỲ

Trước khi đi Saigon, quan Toàn-quyền Alexandre Varenne có tiếp các dân đảng Việt-Nam tại Nam-kỳ và chấp-nhận một tập các khoản yêu-cầu của các dân-đảng đệ trình ngài.

Các dân-đảng đến đông lắm, có tới sáu bảy trăm người, phần nhiều là các nhà nghiệp cả các nơi cả.

Ông Nguyễn-phan-Long thay mặt các dân đảng đứng đọc một bài diễn văn rất ôn-hòa, đại ý rằng :

« Sau các quan ngài, nay đến dân giới các ông tôi, ở khắp các nơi trong cõi Nam-kỳ này, cử những viên đại-biểu rất đích đáng lại để tỏ tực tình mà tỏ-bày những điều sở nguyện và cái tâm tình của dân. Các nhà đại-biểu dân đảng đây nghĩ công việc đã mấy hôm nay đến mà ngong ngóng chẳng được ở đây để nghe những lời châu ngọc của ngài nói ra về cả. nên anh-tr, mới, mà bộ đang trông ngóng mong mỏi sự thực-hành. Ai nấy đông biển cái tình giản dị của ngài, nên nay lại yết kiến ngài không có dùng những sự rực-rỡ ồn ào chi cả. »

Sau ông Nguyễn-phan-Long đọc những khoản yêu-cầu trong tập các khoản yêu-cầu mà các dân-đảng đệ trình quan Toàn-quyền. Đại khái có những khoản sau nay :

Về sự học, sự giảm quản-đích, sự tự-do ngôn luận cho các báo quốc-văn, sự tự-do lập hội đàng, sự nhập tịch dân Pháp, sự sửa đổi lại các luật hình của ta, sự cải cách hội-đồng về những hình-tội của người Pháp, người Nam, sự sửa lại hội-đồng các tỉnh-phủ, lập nội xuất vốn cho nông-gia, sự cải cách lại việc sắp điền thổ.

Sau ông Nguyễn-phan-Long tỏ những mối tâm mật của người Nam đối với người Pháp và cái tấm lòng trông mong quan Toàn quyền trong chuẩn cho những điều sở nguyện.

Cuối cùng, ông Long kết một câu rằng

« Chúng tôi cảm ngài đã cho được đến kiến, chúng tôi xin ngài cho chúng tôi được tiễn kiến ngài ».

Quan toàn quyền đáp-ngôi một là rồi, rằ đ ý rằng nay ngài sang tận nơi mới biết công việc ở bên nay lại càng tấn công m lòm cho toàn mỹ được. Cần ngày ngài lại càng thấy cần phải xé, phải nghĩ tìm, cho chín những điều hình-cần áy. Ngài chẳng chắc ông nay có thể cho người Nam được quyền tự do ngôn luận ngay không, nhưng ngài sẽ rằ lệnh cho tòa Kiểm-duyệt từ nay dùng cái chiau-sách rộng rãi. Cần về việc nọ tại ngài nó rằng ý tưởng của ngài cũng gần giống như của người Nam.

Quan Varenne nói rằng đây là ngài hãy bày tỏ qua loa những ý kiến, nhưng còn cần phải xé lại ; sau ngài xin với dân Việt-Nam rằng đừng chậm mất mà tin ngài, nhưng phải giúp ngài để tìm những chiau-sách tốt.

Sự chân thật của quan Toàn-quyền Thuộc-địa và sự ôn hòa của dân-chúng cả hai bên một mai đang ấm. Sau có sượp bữa sau quan Toàn-quyền cũng các dân đảng Việt-Nam-quốc quan dùng ở trước phủ Toàn-quyền để làm kỷ niệm.

VĂN UYỂN

Trách chị Hằng-nga

Đêm khuya thơ thẩn đứng trông giăng
Chàng cuội nay đâu hỡi chị Hằng.
Cung ngọc nhiều vui em chẳng tưởng
Suối vàng lắm thảm để ai mang,
Ba sinh hương lửa sao vô hẳng,
Một lắm tình chung nỡ phũ-phàng,
Tệ bạc lắm chi người quốc sắc,
Tơ duyên đôi đoạn rứt cho đang.

Hồng-lâu tự thán

Vì đâu liễu ủ với đào phai,
Đất khách càng thêm nỗi cảm hoài,
Gió thảm tơi bời chim nhạn lạc,
Mưa sầu lả tả đóa hoa rơi,
Mấy năm dưới gối vui xum họp,
Nghìn dặm ngày mong khỏ tạo hoài,
Bạc-phận Hồng-nhan âu nặng nợ,
Canh tàn riêng nghĩ thận càng mai.

A. M. Nguyễn-v-Minh

Hỏi người trong gương

Ở kia mình ở đâu ra ?
Sao trông mình rõ giống ta hỡi mình
Hay là duyên nợ ba sinh,
Cho nên đây đẩy tạo hình lấy nhau,
Mình ơi quê quán mình đâu ?
Hay là vẫn nấp đồng sau gương này,
Đây nhìn đẩy đẩy nhìn đây,
Mặt kia tỏ mặt đa này rõ da,
Rõ ràng thực lứa đôi ta,
Ngược xuôi hai lại hóa ra một rồi,
Đây vui sao đẩy cũng vui,
Đẩy buồn sao đẩy chẳng tươi cũng buồn
Trách ai sao khéo lật lường,
Rõ trong gang tấc mà đường quan ran
Gặp nhau là quí muôn vàn,
Ước gì đây đẩy đồng bàn tiếu-hoan.
Gương cho đời tạo đa-đoan,
Không gương không nỡ mà ngàng giữ,
Phải rằng bỏ tấm vực sâu, [sầu.
Phải rằng vượt biển qua cầu cho cam,
Càng trông thấy mặt càng nhàm,
Hại thay giọc ở chẳng cho làm khó chừa
Làm cho kẻ tóc người tơ vực giới,
Tuổi đành thôi tuổ thì thôi !
Ngửa trông mới biết rằng giời quá cao
Bây giờ biết nghĩ làm sao,
Đường ra không lối nẻo vào không hiêng ta ta nhớ nhau cùng. [nông,

Văn-quan Hoàng-Oanh

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1 $ 10

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

... những 40 lần nóng, ... thay ... trong gây ... sinh ghip.

Mắc bệnh ghip [illegible] sốt ho, nhức đầu, đau ... [illegible]

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

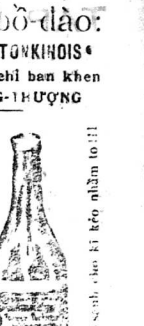
1 $ 60 một ống sáu cachets

LỄ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền gửi thư giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo xin [illegible] tên cho [illegible] mới không thì trả [illegible]

Ruợu bổ-dào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự miệng in ra đây, chắc không như có mấy thứ thuốc về những hình là, làm trò-cười cho thiên-hạ và người có thể khoan thì không ai có thể làm được !

Xin xem giá và cách dùng cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ-phán rằng :

Chiếu nay đại được phàng của MONTÈS quí ông, có nhờ nói một thứ rượu bổ để tăng ngự dạng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị phê cho quí được phàng chế-tạng để lợi thanh-giá.

Kham thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Xưởng ô-tô AVIAT

Bày xe ô-tô làm hai lượt

LƯỢT THỨ NHẤT

Từ ngày 5 đến ngày 12 Décembre có những xe sau này :

VOISIN 18 torpédo 7 places.
TALBOT 12-14 cv torpédo 7 places.
BALLOT 2-litres carrosserie torpédo 7 places.
ROLLAND-PILAIN 10-12 cv conduite intérieure.
BERLIET 2 litres 1/2.
CORRE LA LICORNE 8-10 cv torpédo 5 places.
MATHIS 8 cv torpédo 3/4 places.
BERLIET 7 cv.
AMILCAR Grand Sport
SALMSON 7 cv torpédo 4 places

Stand Camions

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Promenades solitaires

Quel temps croiriez-vous, monsieur, que je me rappelle le plus souvent et le plus volontiers dans mes rêves Ce ne sont point les plaisirs de ma jeunesse : ils furent trop rares, trop mêlés d'amertume, et sont déjà trop loin de moi. Ce sont ceux de ma retraite, ce sont mes promenades solitaires, ce sont les jours rapides, mais délicieux, que j'ai passés tout entiers avec moi seul, avec mon chien bien aimé, ma vieille chatte, avec les oiseaux de la campagne et les biches de la forêt, avec la nature entière et son inconcevable Auteur.

En me levant avant le soleil, pour aller contempler son lever dans mon jardin, quand je voyais commencer une belle journée, mon premier souhait était que ni lettres ni visites n'en vinssent troubler le charme. Après avoir donné la matinée à divers soins que je remplissais tous avec plaisir, parce que je pouvais les remettre à un autre temps, je me hâtais de dîner pour échapper aux importuns et me ménager un plus long après midi.

Avant une heure, même les jours les plus ardents, je partai par le grand soleil, pressant le pas, dans la crainte que quelqu'un ne vînt s'emparer de moi avant que j'eusse pu m'esquiver ; mais quand une fois j'avais pu doubler un certain coin, avec quel battement de cœur, avec quel pétillement de joie je commençais à respirer en me sentant sauvé, en me disant : me voilà maître de moi pour le reste de ce jour. J'allais alors d'un pas plus tranquille chercher quelque lieu sauvage dans la forêt, quelque lieu désert, quelque asile où je pusse croire avoir pénétré le premier, et où nul tiers importun ne vînt s'interposer entre la nature et moi. C'était là qu'il me semblait déployer à mes yeux une magnificence toujours nouvelle. L'or des genêts et la pourpre des bruyères frappaient mes yeux d'un luxe qui touchait mon cœur ; la majesté des arbres qui me couvraient de leur ombre, la délicatesse des arbustes qui m'environnaient, l'étonnante variété des herbes et des fleurs que je foulais sous mes pieds, tenaient mon esprit dans une alternative continuelle d'observation et d'admiration. Le concours de tant d'objets intéressants qui se disputaient mon attention, m'attirant sans cesse de l'un à l'autre, favorisait mon humeur rêveuse et me laissait souvent redire en moi-même : non, Salomon dans toute sa gloire ne fut jamais vêtu comme l'un d'eux.

Ainsi s'écoulaient pour moi les journées les plus charmantes et quand le coucher du soleil me faisait songer à la retraite, étonné de la rapidité du temps, je croyais n'avoir pas assez mis à profit ma journée ; je pensais en pouvoir jouir davantage encore, et, pour réparer le temps perdu, je me disais : « je reviendrai demain ».

Je revenais à petit pas, la tête un peu fatiguée, mais le cœur content, je me reposais agréablement au retour, en me livrant à l'impression des objets, mais sans penser, sans imaginer, sans rien faire autre que sentir le calme et le bonheur de la situation. Je trouvais mon couvert mis sur ma terrasse. Je soupais de grand appétit dans mon petit domestique. Ma gaieté durant toute la soirée témoignait que j'avais vécu seul tout le jour.

J. J. Rousseau

Bienfaits du travail

J'ai foi dans le travail. Ce n'est pas seulement le grand instrument qui couvre la terre de fertilité et de beauté, qui soumet l'Océan, et plie la matière en mille formes agréables et utiles. Il a une mission bien plus élevée, c'est de donner de la volonté, de l'énergie, du courage, de la patience et de la persévérance. Malheur à qui n'a pas appris à travailler ! C'est une pauvre créature. Il dépend d'autrui, sans pouvoir ni rendre l'appui qu'il en reçoit.

CHANNING.

Đi chơi thanh-vắng một mình

Trong những lúc tôi nghĩ ngợi mơ màng, thì ngài bảo tôi nhớ đến luôn, hay nhớ đến những lúc nào nhiều nhất ? Không phải là những cuộc vui trong tuổi thanh-niên của tôi ít lắm, lại thường lẫn lắm nỗi đắng cay, và kể đến bây giờ đã xa lắm rồi. Tôi thường nhớ đến những cuộc vui nơi ẩn cần tôi, đến những cuộc đi chơi thanh vắng một mình, những ngày ngắn ngủi, mà vui thú lạ, tôi vui với một mình tôi, với con chó quý mến của tôi, với con mèo già của tôi, với chim kêu ngoài nội, hươu nhảy trong rừng, với bết thảy tạo-hóa cùng tạo công nhiệm mầu.

Mặt giời chưa mọc tôi đã dậy, để ra vườn ngắm cảnh mặt giời mọc, hễ tôi tỉ lệ giời có chiều tốt, thì điều mong mỏc thứ nhất của tôi là mong cho đừng tiếp được thư tin gì, đừng phải thù tiếp ai, làm ngăn đón mất cuộc vui đi chăng. Tôi có việc gì, thì buổi sáng tôi làm hết, mà tôi rất vui lòng mà làm, vì đó là các việc tôi có muốn hoãn lại cũng được, đoạn tôi ăn cơm ngay, để đi cho khỏi ai đến quấy nhiễu ở ăng, và để cho buổi chiều đi chơi được rộng thời-giờ hơn.

Trước hết một giờ chiều, cả những ngày nắng to cũng vậy, tôi đi từ lúc gió đương nắng, rồi nước, sự trước khi trốn thoát, ai lại vớ được mình chăng ; khi tôi đã ở vòng ngoài một nơi rồi, chắc rằng mình đã thoát, mới thở được khoan-khoái, lòng vui hớn hở, ngực đập thình thình, mình bảo mình rằng : « Thế là ai được chủ quyền nốt ngày hôm nay ! » Bấy giờ, tôi mới thẳng tay đi tìm một nơi hoang rào trong rừng, một nơi vắng vẻ một nơi kín đáo, tưởng như mới có mình tôi đến đây là một, không có anh vô-vị nào, đến ăm-ảnh cho tôi bị cảnh ngỡ với tạo-hóa ra chăng. Ở những chỗ ấy, mắt tôi thấy tạo-hóa hình như càng ngày càng rực rỡ thêm. Nhược thảo vàng hoe, tranh thảo đỏ đỏ, rực rỡ muôn phần, vui mắt sướng lòng biết bao. Cây cao bóng mát che chẳng tôi có vẻ uy-nghiêm, cây nhỏ cành to, bao bọc mình tôi, ra chiều thanh lịch, cho chí cỏ hoa, trăm thứ đua tươi, tô riêm ở dưới chân tôi, làm cho tôi những hễ nhắm nghĩa lại ngợi khen hoài. Cảnh-vật đua phô trước mắt, làm cho tôi đương nhìn cái này, lại nhìn ngay sang cái khác, như gợi cái tình mơ-màng của tôi, mà làm cho tôi lắm lúc phải kêu lên một mình rằng : « Không, vua Salomon ngày xưa đương lúc thịnh thời vinh-phục cũng không tráng lệ bằng một cảnh trong các cảnh này ».

Ấy những ngày rất vui về của tôi cái thời-giờ nó như tiên ; đến khi thấy mặt giời sắp lặn, mới nghĩ đến chuyện về nhà, mong trong lòng lại bâng khoăn một nỗi, thời-giờ nhanh quá, mình chưa hưởng được cái vui cho xứng với thời giờ của mình, đáng lẽ còn hưởng được nhiều hơn nữa mới phải, chỉ những muốn hôm sau sẽ cố kéo bù lại, nên mình lại tự bảo mình : « Mai ta lại đến ».

Tôi đi thong thả, trí hơi mệt, nhưng lòng rất vui ; lúc trở về, tôi ngồi một cách êm-ái, là để hết trí-não vào cái cảm-giác đối với cảnh-vật, nhưng không nghĩ ngợi, không tưởng tượng chi cả, chỉ để hết trí-não mà cảm lấy cái tinh-mịch cái khoái lạc trong lúc ấy mà thôi. Cơm dọn sẵn ở sân, tôi ăn rất ngon miệng. Buổi tối tôi rất vui về, thế là biết cả ngày hôm ấy tôi đã hưởng cái sống một mình không bị ai quấy nhiễu vậy.

Ng. v. L.

Ích-lợi của sự làm việc

Tôi có lòng tin-ngưỡng về sự làm việc. Sự làm việc không những là một cái khí-cụ trọng-đại làm cho mặt địa-cầu được phì-nhiêu, được tráng-lệ, nó thu phục được dương-hải, nó uốn nắn được mọi vật ra thiên-hình vạn-trạng đẹp đẽ và ích-lợi. Nó lại còn có một cái nhiệm-vụ rất cao quí là làm cho người ta có chí-ý, có nghị lực, có can-đảm, có nhẫn nại và kiên-tâm. Khổ-nạn thay cho kẻ không chịu tập tành làm lụng ! Kẻ ấy là một giống hèn. Nó ăn hại xã-hội và vô-nợ đồng bào.

Song-Nam, Nguyễn-văn-Thuộc

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Phú phàng chi mấy Hóa-công ?

I

Kìa, ở cái đoi đất trông ra con sông Nhị tại làng P. T...., tỉnh Hưng-yên kia, đứng trên boong tàu thủy hay dưới mui thuyền nan, đi từ phía Hà-nội lại, hay ở Nam-định về, mới thoạt nhìn lên bến, thì ai là người cũng trông thấy một chốn cỏ cây cối sầm uất, giữa đột một tòa nhà ngay ngắn, mái lợp ngói đỏ, tường quét vôi trắng, những cây cau tết vót, mọc thẳng hàng như vòng lấy nhà, như bao lấy tường trông mà vẫn nhìn thay !

Hỏi chủ nhân cái nhà ấy là ai ? là cụ huyện X.

Nguyên cụ lớn ngày trước đỗ cử-nhân, sung chức tri-huyện trong mấy năm giời ở các tỉnh miền trung-châu. Cụ là người rất tài hoa lỗi lạc, đã :

Thông minh vốn sẵn tư trời,
Lại : Pha nghề tài họa, đủ mùi ca ngâm.

Tài trường, mệnh hơi đoản đường mấy mươi một bước, mà chẳng bao lâu người ngọc đã vùi xuống dưới cửu-nguyền !

Cụ sinh hạ được một cô con gái đặt tên là Xuân-Đào. Từ lúc cụ mất đi, cụ bà vẫn là người hiền hậu, đa tâm kiết lực để duy trì gia đạo. Khi ấy mẹ hóa nuôi con cô, cô Xuân-Đào mới lên mười, mà nhà cũng không lấy gì làm phong phú cho lắm : ấy tuy cụ lớn làm quan, nhưng tính cụ thanh-liêm, rèn lắc cụ mất, cụ chỉ để lại được một tòa nhà đã kể trên kia mà tòa nhà này là của cụ cố ngày xưa để cho, hồi sinh thời cụ cố ưa sang lại đổi chát thôi ; còn tiền bạc thì chỉ vào việc ăng mà vừa hết thành ra cụ nằm xuống thì trong nhà không còn gì cả. Song cụ bà có lấy thế làm nản đâu, lại ra công ra sức hơn lên, cả ngày làm lụng khó nhọc, tối đến lại đem luận lý và các sách khác ra dạy con, nên chi khi mới 12 tuổi, cô đã nhiễm được những đức tính tốt của mẹ mà thành một trang thục-nữ có tư cách. Không những cô được tính tốt, cô lại là người có tài : mẹ dạy một cô lại biết mười, không bao lâu khôn và cả khéo, học-thức sâu khá, mà càng nhờn thì cô lại càng đẹp ra, ai trông thấy cũng phải ưa nhìn, ai nghe tiếng cũng phải yêu mến ; thật là :

Chữ tài chữ sắc hai bề vẹn hai

Năm cô 16 tuổi, đã có tin ong mối bướm lại liền liền, nhưng cô nghĩ : ở nhà chỉ có cô là con một, thân-phụ chẳng may đã khuất, muốn đền ơn cúc dục cũng không được nữa rồi, nay còn chút mẹ già, biết mấy năm trời đi vì mình hao tổn tinh thần, gầy mòn sức vóc, bổn phận mình là phải ở nhà sớm khuya phụng dưỡng người, là người có chí : tuy ở chốn phồn-hoa đô-hội, nhưng không hề thấy nhiễm một tật xấu nào, ngày ngày đi học, đêm đêm ôn nhuần bài vở, ở trường thì là một người học-trò rất siêng năng, tại nhà thì là một người con em rất hiếu để.

Bà cụ huyện được tin mới hỏi ý cô Xuân-Đào, cô từ khăng khăng xin mẹ để cho thong thả, song bà cụ bảo rằng :

Hoa nở có thì, người xuân có độ, con gái đến tuổi cập kê, mà được vừa đôi phải lứa thì duyên cũng phải hợp duyên ; nay nhà ta đang lúc quẫn bách mà con cũng đã nhớn, người ta để không vì sự giàu nghèo, cho mối lợi hồ. Tất người ta cũng đã xem xét kỹ lưỡng rồi. Mẹ đây mẹ cũng đã xem xét cho con, người ấy thật là đáng làm rể mẹ lắm, làm chồng con lắm, duyên của con ấy đã may đấy, phận của con ấy đã đẹp đấy, duyên đã may thì con cũng nên hợp ý đi, phận đã đẹp thì con cũng nên bằng lòng đi, kẻo nữa sau này con 25

Thì cô Xuân-Đào cũng bằng lòng, vì cô nghĩ : sung-sinh bất như tòng mệnh, nay mẹ đã bảo, nhẽ nào dám trái lời.

Từ đấy nhà cậu Nhất-Minh và nhà cô Xuân-Đào đi lại thân mật lắm. Ông thân sinh ra cậu cũng rất bụng để khi nào cậu đỗ bằng Trung học thì làm lễ thành-hôn, ai ngờ cái ngày vui vẻ ấy sắp tới thì bà mẹ cô chẳng may mắc bệnh, cô hết lòng săn sóc thuốc thang, phục-dịch ngày đêm mà nào trễ. Tạo kia cố thương tình đâu, chẳng bao lâu bà mẹ cô ấy đã cưỡi hạc qui-tiên, với hoa ra người thiên-cổ ! Ngán thay ! cô những tưởng được báo ơn sinh-thành, nào ngờ đâu đất bằng nổi sóng, làm cho cô đau thương đoạn, thảm thương cơn, những muốn bắt thang lên trời hỏi trời xanh, duyên cớ vì đâu nên nỗi ? Than ôi ! cũng gẫy then, thuyền mất lái, cô bơ-vơ một bóng một mình. . . . Nàng thôi đã sinh vào kiếp làm người, ai thoát khỏi trong vòng đảo chủ, nên một thang sau, cô tự khuyên giải, ngày đêm hương khói phụng thờ, một mình chủ trương việc nhà, dù đành chịu vén thân ở nơi chân rau cỗ rễn mà cô lấy làm tái dân, gượng tơ xe chỉ, đinh ninh hai chữ toanh nẫu để chờ khi đoạn tang chung-gối và cậu Nhất-Minh đỗ tú-tài-nghiệp ở trường Trung-học ra, mà càng nhau kết bạn trăm năm.

Nhưng ác thay ! người ta ở đời, việc bất như ý thường mười phần có đến tám, chín, hạng người như thế mà lang rời có thấy cho thế đâu !

II

Số là ở ngay tổng ấy, có một cậu tên là Công-Ác, cũng là con nhà học-trò, ông anh để từ tài liệu được làm tri-chỉ làng Đ. H. bố mẹ sớm khuất, nên ông tứ cho cậu lên tỉnh H. Y. học, ở đấy bao lâu cậu kết giao với những phường vô lại, cách đôn người chẳng bao lâu cậu cũng đỗ tú-tài, khoa cử lận bận gian cậu lại thuộ lòng ; ông tứ cũng tưởng để cậu học cho thêm được tri-thức, cho giàu được đạo-đức. Không ngờ cậu lại nhiễm được những thói hư tật xấu như thế, nên bắt cậu về để dèn bộ tiền nhiều. Song những thói hư đã nhiễm sâu vào óc rồi, dù ông tứ có khuyên răn cảnh nhủ cậu nết lời chẳng nữa, cũng là nước đổ lá khoai mà thôi.

Từ ngày cậu phải về chốn quê mùa, cậu lại càng làm liều đến cái tài ăn danh nhà cậu : bắt thả bà ở chốn hàng quán để lừm năm tụm ba mà quân bài là bạc lại lang thang tại nơi chợ búa quán tạm tụ nghỉ mà ghẹo nguyệt trêu hoa.

Một hôm cậu lân la đến nhà cụ ở làng P. T. bổng nhác thấy bóng cô Xuân-Đào tại lầm-le lầm-lét ; từ bấy giờ cậu cậu nhớ ngày như dại, những trộm nhớ thầm yêu có, để mấy phen tương tư song sự đời nào có không chịu, cứ khăng khăng một mực rằng mình đã có chỗ hỏi rồi. Cậu lấy làm tức-tối về công, đồng bất cách nhân hèm, khi thì xoay chiều này, lúc thì quay cách khác, có phải đâng cay trần-chiêu, nọ sự nhẫn nhiêu phen, không sao chịu được.

Nhân có có một ông cậu buôn bán ở phố hàng Đ. và thường ngày nói chuyện để làm ăn, nên có định ra một rài hôm xem sao, rồi về sửa soạn thu xếp lên tỉnh ở, mới nhờ người thân thích cũng ở với cô tứ lên bà mẹ mất, trông nom nhà cửa cho, cho cô thì bỏi sang hôm 14 tháng tám có bước chân ra đi.

Bữa giờ vào hồi 9 giờ, da trời xanh ngắt, mặt sông phẳng lặng, ngàng trông lần nước đỏ lòm, gió đưa hây hây, ông gọi lầm-lầm, ở giữa dòng, một vầu thì cây cối um tùm, một bên là nhà cửa lơ thơ, có một con thuyền đang từ từ rapuợc vớp ra Hà, tại đứng mũi có thiếu, bóng hồng thanh thướt không cao không thấp, thân thể đi ông-ả, dáng-dấp cậu thanh-lao, trông thật ra nhìn. Con thuyền nào đó ? ? ai đứng ở mũi thuyền đó ? Ấy chính là con thuyền người từ bến Mỉ, lên Hà-nội mà người đứng ở mũi thuyền chính là cô Xuân-Đào đó. Lần này là lần đầu mà cô được chân ra khỏi chốn quê cha đất tổ đấy.

Cô Xuân Đào đang đứng trên ngắm thì người chèo thuyền hỏi cô :

— Cô ra Hanoi có việc gì ?

— Tôi ra chơi nhà cậu tôi ở hàng Đ...

— Cô ra chơi nhà ông Ba-Lụu phải không ?

— Phải.

— Ông ấy dọn đến phố nào rồi, còn ở đấy đâu, hôm qua tôi định đến để nhờ ông kê một cái đơn thuốc cho con bé cháu, nhưng mãi chẳng tìm thấy nhà, tôi lại phải lấy ở hiệu khác

—Vậy ư ? nếu thế thì tôi cũng chẳng ra Hanoi nữa,

— Bây giờ đã 15 việc, thì có đành cứ ở đây đến sáng mai đợi thuyền tôi về hãy về.

Có suy đi tính lại mãi rồi nhận lời.

(Còn nữa)

Dương-khái-Sinh

Cuộc thi thơ

Của Ngọ-thị-Quyên nữ-sĩ

MMMDCLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Qua miếu quân thua cũng tranh long,
Vì nước khua chuông ra Lý đế,
Giận dời cỏi mũ nhớ Chu-công.
Cung-trường bóng giải vàng giăng bạc,
Tùng-bách thu reo trận gió Nùng.
Sự nghiệp thánh-hiền bia tượng đó,
Tu-vân còn có ở đây không ?

MMMDLLXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Yết miếu vui xem khách bằng rồng,
Cá nước bằng khuâng lòng muốn học
Dòn bia tưởng nhớ chữ ghi công,
Còn thờ tôn-thánh nơi Nùng Nhị,
Bao hết danh nho cõi Lạc-Hồng,
Phong cảnh như xưa tình cảm thán,
Ru vào Khuê-các ngẫn ngơ trông.

MMMDCLXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-giáo ghi riêng miếu mấy trùng,
Phú-việt uy còn lân bụt đế,
Cung-trường bóng rợp hoành hoa hồng.
Cuộc đời dù đổi vòng Lê Lý,
Gốc đạo không lay giải Nhị Nùng,
Mới rõ cao kiên là cửa thánh,
Muôn thu ghi với nước non Hùng.

MMMDCLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Danh thắng đâu hơn Không miếu không
In bóng thu-dương hồ Giám biếc,
Ngất nền nguyên-khí gác sơn hồng,
Thu vui khôn vẽ vào bia sử,
Hộ mới neo truyền một bực phòng,

Cảnh kỳ lắng nhẹ lưu ý phải,
Làm gương kỷ-niệm để soi chung,

MMMDLXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Nhẹ gót xuân-du yết miếu Ông,
Hai chữ qui-dư thêm tưởng nghĩ,
Một nền trác-nhĩ vẫn tôn sùng,
Âm dung dẫu vắng còn di-tượng,
Mây khói tuôn mờ ngỡ hóa-công,
Còn Nhị con Nùng còn thắng cảnh,
Còn khua chuông khánh với non sông

MMMDCXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mỏ còn đây khách tranh lòng,
Lễ nhạc xuân thu hương vẫn ngát,
Khoa danh hiển-triết đẫu còn phong,
Thực nên cảnh thắng châu Giao-chỉ,
Mà cột cương-thường cõi Á-đông,
Ấu cũng Lý-hoàng công-đức cũ,
Long nho những khách nhớ hay không.

Ng-xuân-Duẩn (Hưng-yên)
(Còn nữa)

Nếu không nhà có con em còn nhỏ tiếc bài từ thuốc Bà Tổ-Ngọc-Lan trên này thì chỉ khát được thấy, là một thứ tiếc nó có trẻ con rất nên nhiệm và ổ nhưng, nó làm cho trẻ mau tiến đám về tổng được các chất cặn ở trong phổi ra, cảm ho gió, ho lâu khỏi tuyệt, hoặc khỏ khè, nói tóm lại là bách bệnh đều do máu đi từng thứ bậc này ăng có thể khỏi được những người đương gia đình chịu khổ ho nhiều lắm, mà một phương thần được. Giá mỗi lọ là 0$25 ở các hiệu xa có gửi nhiều Hiệu bán, ai muốn mua, hoặc muốn biết ở đâu mình Hiệu nào bán thì cứ biên thư hỏi Hiệu Từ-NGỌC-LIÊN, 40 Rue Francis Garnier Hà-nội.

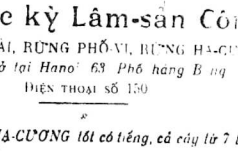
KỲ TÊN KHÔNG RÕ,

Bản-quán xin các vị mua báo khi có việc gì viết thư đến bổ-quán, thì cho biết tên và in ở tờ giấy gói báo, xoáo là gửi cho bản-quán cái gì ký quán ấy, để cho người làm sổ tiện kiểm. Vậy mà ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thấn quê, không rõ ràng, khi đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai với ai.

Sang Lào có hai ngày

CÔ GIANG PHAN-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía Bắc Trung kỳ

AUTO-POSTALE

ĐI LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

ĐI LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm thứ nhất chạy đến Napé ngủ sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chuyến hát chạy có một chuyến các quý khách tới mua đến xin đánh giấy tiếp cho biết trước hai mươi bốn giờ để hoặc đi hay tới xe cho đủ.

Hàng tây đi . . . . . 28 00 một chỗ ngồi.
Hàng ta đi . . . . . 14 00 —

Đường đi Huế và Yên lý đi Nghệ tĩnh gì người nào cũng có xe chạy xin lấy về trước một ngày.

Lối đánh giấy thép PHAMVANPHU,
Vinh Đông ha. Yên-lý. Thakhek hay là Napé

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(RỪNG BẢO ĐẠI, RỪNG PHỐ VI, RỪNG HẠ-CƯƠNG)

Chính sở tại Hanoi 63 Phố hàng Bông

ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam

Có sưởng tại Đáp cầu, Yên-viên, Đồ-xá.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-dơn của Công-ty Panama, có rất nhiều cái hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng nữa thường nộp 20 quan, thêm nữa lại đóng tuần (Mua vậy mỗi ngày đã đành mấy xu, cả thảy trở nên gần có được).

Đã nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-dơn mà riêng mình được quyền sẽ-nhìn, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-dơn trúng số về kỳ nào thì mình được lĩnh nguyên số tiền in ở ngay trái-dơn trước sau thế nào cũng trúng một kỳ là 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có hai lần rút số, hơn 3 chục lần.

Như vậy mua trái-dơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

1 lô 10.	500.000 quan	200 lô	5.000 quan
120 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
200 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
200 lô.	10.000 —	1.700.900 trái dơn hoàn lại lần 400	—

Người có trái-dơn được dự cuộc xổ số mỗi năm hai lần rút số, hơn 3 chục lần.

Các số được lĩnh nguyên vốn, không phải trở phí thì chi cả. Mỗi lần rút số số nhân được một cái bằng số số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số ra trong bảng lấy đúng với số trái đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến mà lĩnh được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1906. Bản luật ấy là một bản luật bảo chắc, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải ngại cả.

Năm năm cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rất số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số kỳ thứ gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Làm trai biết uống trà tàu

Sâm mậu liên tâm, mỗi gói.		0$22
— ô-long,	—	0,20
Thanh thái liên tâm,	—	0,20
Công phát	—	0,20
Hồng thái	—	0,16
Vạn-xuân	—	0,16
Bao thiếc chiếu giá thêm.		0,10
Chè gói lẻ mỗi trăm. . .		0,80

Ở xa thêm tiền cước phí.

Nay kính cáo.

SÂM-MẬU TRÀ HIỆU

59 phố hàng Ngang, Hanoi

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

● *Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.* ●

MAO-TSUNG Kính cáo.

Cách mới trị bệnh giang-mai

Cứ theo như những lời quảng cáo các hiệu bào chế trong báo thì ngoài những cách trị thuốc chế bằng arsenic và bismuth thì dùng các thứ thuốc mới cũng có thể trị bệnh giang mai được hiệu nghiệm, chắc chắn mà lại không tốn kém là bao. Các nhà hoa tiêu về bệnh giang mai, mà chữa bằng thuốc mới, trong ba thứ thuốc đó một thứ tiêm, thuốc gọi tên 606. Xem việc hiệu-nghiệm của thuốc gọi tên SIGNARGYL thì 9/10. Nữa này chữa thứ thuốc viên, dùng được hiệu nghiệm như tiêm vậy. Người ta nghiệm rõ những người đau bệnh bằng thuốc Salvarsan thì biết là nay thuốc đã là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm, tiện dùng, tiết kiệm thời giờ hơn thuốc thường không còn phải tiêm, mà lại không hại cho dạ dày. Song biết rõ thuốc ấy, thời được quyền bán hoặc xử việc này.

Hôm nay báo chế bán thuốc xin với ai mua thì xin cứ gửi tiền cùng thư và mua

Dr PETITJEAN

BỆNH LẬU

Thuốc bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả, gia dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phải ra cũng lụt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dẫu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75

Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

bé ấy là chính con rô. và quê nó ở làng Bình-đà (Hà đông), vì nó nhẹo đói không thể k ẵm gì mà nuôi được nên phải đem bán. Nhưng khi sắc hỏi thì kỳ lý làng ấy không nhận nó là người làng mà cũng không biết nó bao giờ. Vì thế mãi sau nó mới thú nhận là trót bắt đứa bé ấy ở làng Dương-liễu, huyện Đan-phượng (Hà-đông) mà xét thì thật là con hai vợ chồng người làng ấy tên là Ngô v-Ro và Ng-thị-Tâu mà đứa bé ấy lạc hiện vẫn tìm không thấy. Tòa phạt Ng-thị Nhâm 6 tháng tù.

Con trai và con dâu vô phúc. **— Vương-văn-Hoe ở hàng Kèo vẫn làm nghề gọi gái ở những nhà sâm. Song vì nghiện hút mà lại vợ là Ng-thị-Chương không làm nghề nghiệp gì nên không đủ ăn và đá hút. Khi nào không có tiền thì hai vợ chồng đứa con vô phúc ấy cứ nã mẹ, nếu không cho thì lại sinh sự cãi nhau với mẹ. Một hôm tự tiện thu tiền nhà của mẹ cho thuê, khi mẹ b ết cớ mắng riếc cả hai vợ chồng đứa con vô phúc. Vợ chồng nó thấy thế sinh sự cãi nhau với mẹ rồi chồng túm lấy mẹ đánh xé mà vợ thì vào đánh hội. Tòa phạt đứa con trai vô phúc 6 tháng tù và đứa con dâu vô phúc 3 tháng tù.**

Người làm công bất lương. **— Vũ-trung-Tức làm công ở xưởng chữa xe của M. Graverreaud bị người gác cửa ăn cắp một tấm vải to của chủ dùng để làm mui xe g ấu ở trong mình lúc ở xưởng ra về. Tòa phạt tên làm công bất lương ấy 2 tháng tù.**

Ăn nắp bó. **— M. Ballet là quan đốn ở tỉnh Bắc-giang, có nuôi một con bò cái mới đẻ một con bò con để lấy sữa uống. Hôm 25 tháng 9 Tây có sai linh buộc ở bãi cỏ gần đồn lấy để cho ăn cỏ. Một chốc không thấy, người lính phải theo lối chân bò đi tìm và hỏi dò những nhà bán nước thì mới đuổi theo lấy lại được bò và bắt được Hoàng-văn-Tinh làm nghề cày ruộng đương giắt đi để đem bán. Tòa phạt Hoàng-văn Tích 3 tháng 1 ngày tù.**

Thợ quay quất vói chủ **— Chủ hiệu Pao-Va bán hàng bạc ở phố hàng Bồ có giao vàng đúng tuổi cho Cao-si Quay là thợ Khách làm công ở hiệu ấy đánh đồ bán. Cao si Quay có tính quay quất pha đồng vào làm đồ hàng ira chủ để ăn bớt vàng. Sau chủ b ết bắt đền không được mới đi kiện. Hồi th ì Cao-si-Quay khai là vàng của chủ đưa làm đồ hàng là vàng tây, chứ không phải là vàng giếp và không n ận là pha đồng vào. Tòa hỏi bị cáo nguyên cáo và chứng tá và nghe những lời thỉnh cầu của luật sư bên nguyên rồi t oãn để nghị án.**

Cái nạn xảy ra t-ên vòng thi xe đẹp. — Chiều hôm qua chủ nhật, có cuộc thi xe mô tô trên vòng. Đương cái xe khi ba cái xe mô-tô đua nhau t.i, mỗi cái mô tô lại có một cái xe đạp kèm theo ở trên vòng, thì bỗng đâu cái xe đạp của người đi kèm cái xe mô-tô đi đầu nổ bánh, người ngồi trên xe đạp bị quăng xuống dưới chân vòng thi. Còn cái xe mô-tô thứ nhì cũng bị đổ lên người xuống chẳng may cho người ngồi trên đã ngã từ trên cao, đầu lại còn đập vào đường đổ xi măng. Người này bị vỡ đầu, nước trắng trong đầu chảy ra nhiều, lại bị cái xe đạp đằng sau đè gãy tay, sau phải đem vào cáng để mang vào nhà thương, không biết có còn cứu được chăng.

Một sự khiếm nhã ở trên tou xe lửa. — Chuyến xe hỏa chạy Haiphong tối hôm qua, lúc còi sắp giục chạy thì bỗng đâu ở một toa về hạng ba có người to tiếng, mà là tiếng một người đàn bà nào đó. Ai nấy đều chạy lại xin chuyện gì. Song vì hành khách chật quá, đến nỗi những người lên sau phải đứng cả, nên không tài nào lách vào được. Đến khi tìm thấy người đàn bà ấy, thì có thuật lại rằng : « Tôi đang nằm ở ghế thì có một người, tôi không biết rõ quốc-tịch là người Nhật hay là người Tàu, đến ngồi đè lên tôi. » Toa hạng ba vốn có thắp đèn điện, không có lẽ anh chàng ta lại vô ý mà nhỡ ng'i phải người ta một cách khiếm nhã như thế. Và có mấy người hành khách Trung-hoa ngồi ghế bên cạnh cũng đã mục kích và lại bảo rằng đó là người Nhật. Sau khi câu chuyện đã vỡ ra người này đã lẫn sang toa khác. Hiện người đàn bà có nhờ một người hành k'ách làm chứng, đợi đến khi có người Con'rôleur Tây đến. Sau khi tàu đã chạy rồi, bấy còn thấy ở toa hạng ba hành khách nó lào xào lắm cả lên.

Ai đấy nhỉ ? Là người đâu tá ? Và ý bảy cố ý ? Nếu cố ý thì chẳng hóa ra g ã-man quá ru ?

Sao lại t èo lên ô-tô mà người ta mà ngủ ? — Vừa rồi một người lính tây, k ông biết rượ đâu say túy lúy cản khôn, rồi cứ một tấm vân chỗ chẩu đỗ xe ô-tô ở nhà M. Ng-văn-Khô, ở vào đường số 23, trèo lên xe l ăm cuộn tròn ngủ ngày cm giới, để s áng người nhà dậy nom thấy p ải giật mình mi h, liền đi trình cảnh, t i sẻ cảm đã tự vào trong thành c ệ xé..

Hòa rực u sâm-banh cần ai ? — M. Dufon , làm tại nhà l'gân-hàng Đông-pháp, nhà số 46 phố hàng Vôi trình rằng i bông biết ai gió lọc vào người em gái cô tên là Ng-tại-Hợi, 15 tuổi, học ở trường nữ-học hàng Cót, nhiều hôm Lia đi học mà không biết lạc đâu không thấy về.

Cô Hội mặc áo dài rấu. quần lĩnh khăn trắng, và đeo đôi hoa tai vàng.

Cô Hội mặc áo dài rấu. quần lĩnh khăn trắng, và đeo đôi hoa tai vàng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

Các Tiên thuật là sách xem tướng, các thuật đoán vận mệnh. Ai muốn đem gửi bán to Hanoi-hàng được cam-đoan và tiền hàng gửi thư, mua, gửi hiệu NAM TÂN Sơn-tinh số 81, phố Bonnal Hà-phòng cũng có gửi.

新書館

HAI CUỐN SÁCH ĐÃ IN LẦN THỨ HAI:

Sách cười *của Sơn phòng và Hi đình. giá 0$20.-* **200 bài tinh-đố** *của Vũ đình Long và Phạm-Tá giá 0$30 Ngại nào muốn mua buôn, xin gửi thư và mandat cho Nguyễn đỗ-Mục, Tân Dân Thư Quán, số 29 Phố Hàng Bông Đệm, Hanoi.*

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN XEM HÀNG

NAM-THỊNH

6, Rue [illegible]

Hàng tết mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2076

SOCIÉTÉ D'EXPLOITATION DES CIRQUES TONKINOIS

"LONG TIÊN"

Tại trước cửa trường Hội chợ Hanoi

Tối hôm nay là thứ sáu 4 Décembre 1925, nội các chỗ ngồi đều thu nửa tiền.

Xiếc mới LONG TIÊN từ ngày khai diễn đến nay đã được nhiều các quý khách ngợi khen luôn, suốt mấy giờ đồng hồ tự đầu chí cuối chỉ nghe ran những tiếng vỗ tay.

Bản phường xin cảm ta các ngài lắm. Đang lẽ đêm thứ năm 3 Décembre này là đổi chương trình, song, lại tiếp được nhiều thư gửi đến muốn diễn thêm vài buổi nữa vì nhiều lẽ đông quá không đủ chỗ ngồi, xếp xin chiều ý các ngài hoãn đến tối thứ bảy 5 Décembre này mới đổi chương trình mới.

Thứ năm và chủ nhật có diễn hai ngày từ 2 giờ chiều và thu nửa tiền.

Lại nhắn lời 5 Décembre là thứ bảy là ngày đón quan Toàn-quyền mới, bản xiếc sẽ xin diễn mới hoàn toàn hết hơn cả, sẽ thêm nhiều trò rất mới lạ, xin lấy vé trước kẻo hết chỗ.

Lại xin kính trình các ngài biết cho rằng bản phường chỉ diễn trong một tuần lễ nữa mà thôi, rồi đem đi nơi khác, các ngài nên mau mau đi xem kẻo hoài một cuộc vui rất có giá trị của người mình

XIẾC LONG-TIÊN Kính-cáo

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Giấy thông-đạt về việc định ngày họp Đại Hội-đồng thường-niên ngày 20 décembre 1925

Theo tờ thông-đạt ngày 21 novembre 1925, chúng tôi phải hoãn đại Hội đồng thường niên ngày 22 Novembre lại vì hai ông Kiểm khảo chưa giữ tờ trình lại. Bởi 12 giờ trưa hôm 21 Novembre 1925 chúng tôi đã nhận được tờ trình ấy rồi, vậy Hội đồng quản trị chúng tôi có lời kính đạt để các ông các bà Hội viên có cổ phần trong Hội Sản nhiên đài biết rằng *đúng 7 giờ chiều hôm chủ nhật 20 décembre 1925 này*, thì xin quả bộ lại họp Đại hội đồng thường niên ở tại nhà Hội, số 15 Ngõ hàng Mã Mây tỉnh Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này :

1° Nghe tờ trình của Hội đồng quản-trị (Conseil d'administration);

2° Nghe tờ trình của các ông Kiểm-khảo (Commissaires Censeurs);

3° Duyệt y tờ trình của Hội đồng quản-trị, tờ trình của các ông Kiểm khảo, tờ khai lỗ lãi (bilan), và các khoản chi thu từ 1er mai 1924 đến 30 Avril 1925.

4° Duyệt y các công việc của Hội-đồng quản trị làm từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925.

5° Định việc chia lãi.

6° Định tăng vốn hội 4.4065 lên 15 600$.

7° Bỏi thay mấy điều ước lệ Hội.

8° Bầu lại Hội đồng quản-trị về năm 1925-1926 và định lương Hội-ty.

10 Các việc vật

Hội-đồng quản-trị kính đạt.

Tối thứ hai 7 Décembre 1925

CỦA THIÊN GIÁ ĐỊA

Hễ ai có phúc có phần,
Ngẫm xem mới biết giới gần chẳng xa.

Tối thứ ba 8 Décembre 1925

BA GÁI LẤY MỘT CHỒNG

Giữ câu đồng tích đồng sàng.
Chữ trinh đầu đục nhà vàng chưa can.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$80 một hộp

CÁO-BẠCH

Ông Caps chủ hiệu Vận-tải ở phố hàng Trống số nhà 102 có lời bá-cáo cho các quý-khách Annam biết rằng, đến ngày 25 Novembre ông sẽ có ô-tô chở hành-khách đi từ Nam-định đến Ninh-bình. Ô-tô chạy xuốt ngày từ 6 giờ sáng đến 6 giờ tối đi từ gare và chợ Nam-định và từ gare và chợ Ninh-bình ; có đỗ ở các gare ở Nam-định và ở Ninh-bình, lại có giấy chiếu hàng. Việc vận-tải này sẽ do một người Tây ở Nam định thay mặt tôi trông nom. Xin mời quý-khách chiếu cố.

Nay bá-cáo
CAPS

MAGASIN « PETIT-LAC » NAM-THÀNH

19, Bd FRANCIS-GARNIER, HANOI, TONKIN

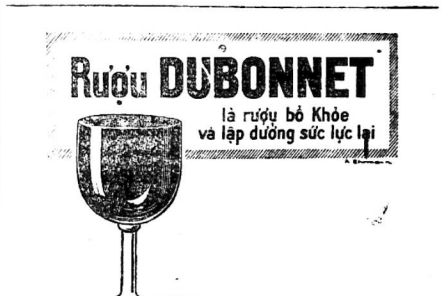
Bán chiếu hàng đến hết năm tây

Ri tắt coton	0$16	Quinquina Dubonnet	1$30
Ri tắt lụa, ngắn 0$60 giờ	0 80	Vin de viande	0 85
Khăn quàng đầu bằng to đen của các hạ, vuông 3$40, 2$50 giờ	3 50	Rirou Champagne Moet Chandon (carte blene)	1 80
Khăn quàng đầu bông to mịn của các hạ, vuông 3$80, 4$00,	4 20	— 1/2 bile	1 00
Khăn quàng đầu bông hoa mùi của các cô, vuông 1$20,	1 10	Veuve Amiot (carte rose)	0 80
Khăn foulard laine của các ông 0m35 × 1m70, 1$70 0m30 × 1m90,	1 60	— 1/2 bile	0 50
0m30 × 1m35, 1$20 0m22 × 1m25	0 40	Duc de Mariot (carte rose)	0 75
Bi-lắt tây 0$70,	0 60	— 1/2 bile	0 45
O cua các ông 3$00,	2 00	Duc d'Horfranc (carte dorée)	0 80
Mũ casquette 1$40, 1$50,	1 70	— 1/2 bile	0 50
Xà phòng cadum	0 13	Piscuit champagne-Lu 0$75 Belin	0 65
Lotion Pompeia	0 65	Biscuit Petit beurre Lu 0$78 Belin	0 70
Essence Pompeia	0 90	Biscuit melange choisie Lu	0 85
Cachou Lajaunie	0 09	Vin graves superieur (carte rose)	0 45
		Vin medoc rouge (carte rose)	0 45
		Vin Rous sillon rouge (carte rose)	4 20
		Vin de table rouge (carte blanche)	0 30

Bản hiệu lại muốn bán một cái Auto kiểu mới, giá rất hạ

Cabriolet Citroen 2 places, 4 chevaux, mecanique garantie, Carrosserie en parfait etat, nombreux accessoires

Excellente occasion

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TÉLÉPHONE N° 126 — ADR. TÉL. MAGASRÉUNIS

Từ ngày thứ hai 7 đến thứ bảy 12 Décembre

ĐỒ TRẮNG — MŨ MÙA RÉT — GIẦY DÉP

Vải Calicot, hiệu G. M. R. . . . . *Một thước :*	5 fr. 50
Vải Percale fine, khổ 80 c/m.	6 fr. 50
Áo Burnous gia des Pyrénées blanc, mép thêu, mũ lót.	60 fr. 00
Áo Burnous, sọc xanh và đỏ.	35 fr. 00
Khăn châle lụa đen, dùng cho các bà, có tua 120 × 120.	80 fr. 00
Bít tất lơ nhỏ mắt, sắc đẹp. Đặc biệt. . . . . 18 fr. và	16 fr. 00
Bít tất vải.	12 fr. 90
Giầy trẻ con đủ hạng lớn bé đa dế. . . . . 60, 45, 40 và	30 fr. 00.

ADRESSE POSTALE N° 40

Rượu DUBONNET

là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Rượu DUBONNET
danh tiếng
là nhờ nồng mùi ngon bát ngát
và lại bổ Khoẻ
dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ai bắt được? — Một bà đầm đi xe mà không nhớ số, từ phố Paul Bert, qua phố Harmand Jean Dupuis, đến Beaumont sáng hôm 2 décembre 1925 đánh rơi một cái đồng-hồ đeo tay bằng vàng. Nếu ai tìm được thì đem lại số nhà 50 phố Harmand hay là nhà Banque de l'Indochine Haïphong sẽ được trọng thưởng.

VIỆC KINH-ĐÔ

Quan Toàn-quyền Varenne đến Huế. — Hồi 9 giờ 55 ngày 3 décembre quan Toàn-quyền Varenne, quí phu nhơn, cùng quan Chánh văn-phòng Le-Fol, quan hầu là Đại-úy Scherer và M. Fourtier ở văn-phòng của ngài quan Khâm-sứ Trung-kỳ Fauqueer quan Đổng-lý phủ Khâm sứ d'Eloy, quan Thổ-tướng Nguyễn-hữu-Bài, cùng đi chuyến xe lửa riêng đến Huế. Tại la-ga Huế đã trần thiết các bức nghị trường bình gia tễ chỉnh, quan lại Tây Nam chực đón tại la-ga rất đông. Khi xe dừng trước ga, quan Toàn-quyền bước xuống thì ở kỳ đài phát súng đại-pháo, ngài bắt tay chào xã các quan lại xong rồi thì bước ra ngoài phòng khách. Tại nơi ấy quan Công-sứ Thừa-thiên là M. Bonhomme có một bài diễn văn mừng quan Toàn-quyền đại ý nói như sau dân thành phố Huế rất lấy làm hoan nghênh được tiếp quan Toàn-quyền, mà quan Công sứ Thừa-thiên lại cũng được hân-hạnh mà trở gặp quan Toàn-quyền là một vị đại hiền đã đến bình trọng quyền xứ Đông-dương, ngài đến đâu cũng thấy sự kinh dị mà hoàn toàn chỉnh đốn của nước Pháp mà phong quang cảnh vật điều có thú lưu tình thì chắc rằng quan Toàn quyền sẽ mở mang thêm chánh sách hay cho Đông dương ngỏ nỗi ngày mỗi thêm thạnh vượng v. v. Quan Toàn quyền đáp lời đại khái rằng: trước ngài cảm ơn quan lại nhơn dân bản-xứ đã hoan nghênh ngài một cách rất trọng thể trong khi ngài đến tới Đông dương ghé tại Kinh-đô Huế là trước để kính viếng đức Khải-định tiền Hoàng-Đế là một vị Hoàng-đế rất thân ái với Pháp-đình trong khi mới tống-ngự-tượng-tán và ngài rất ra sức đỏm dương việc trọng quyền động như lời chàng nguyện v. v. lại lễ ngân mấy lời tự rất hùng hồn, ngài đáp từ xong thì thương dong ra trước sân ga, phường nhạc tây nổi khúc quốc ca dứt rồi thì tiếp đến súng đại bác của lính đội pháo-thủ bắn mừng, ngài bước lên xe chỉ có nhà binh thị binh ở, ngài đáp lễ rồi thì về tẩy phủ Khâm sứ. Hai bên đường từ la ga đến nhà-thương thì các cô cậu học sinh nam nữ các trường cầm cờ vẫy cờ dẫn tam thì rực rỡ phất chào mong ngài, ngài trông thấy rất nhiều học sanh nam nữ thì ngài có ý vui mừng, ma cất mũ chào lại, có ý thương mến học trò lắm.

Ngài về đến phủ Khâm sứ vừa đúng 10 giờ 15 10 giờ rưỡi, tiếp các quan chức và nhân dân lấy lại phủ Khâm-sứ, xong rồi thì tiếp lòn trị sự của hội-đồng Tư-vấn Trung-kỳ, 11 giờ rưỡi quan Phụ chánh và các quan viện Cơ-mật đến yết kiến quan Toàn-quyền; 12 giờ quan Phụ-chánh đem tặng ngài cái kim bai Đông-dương Toàn-quyền đại hãn 12 giờ 10 đại tiệc khoản đãi quan Toàn-quyền tại phủ Khâm-sứ có cả quan lại hai Chánh-phủ dự tiệc, 15 giờ ngài vào điện cần chánh yết-kiến Nam-triều đình thần và yến Cơ-mật tiếp ngài rồi ngài vào điện Cần-thành viếng linh tọa đức Tiên-Hoàng-đế và đến yết kiến Lưỡng-tôn-cung.

17 giờ thăm Khải-định bảo tàng viện do hội Đồ-thành biểu cổ nghênh tiếp, khi ngài ở hội Đồ-thành-kiểu cổ về thì ngài đi dạo chơi thành-phố và ngài đi dạo xem các phong cảnh bản cầu Kinh-đô. Tối 3 ngài xơi cơm tại phủ Khâm-sứ, qua sang ngày 4 Décembre ở Huế khởi hành đi Đồng-hới Chiều xơi cơm và nghỉ tại Vinh.

Tối ngày 3 Décembre tại phủ Khâm-sứ các cửa thành và các công thự đều có trương đăng kiết thể. Khi ngài đến cho đến khi ngài đi các sự nghênh tiếp đón đưa thấy đều nghiêm trang trọng thể cả

Các ngài chớ nên giặt áo lạnh mùa đông mà đi ngoài đường mà ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc rất hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 54, phố Tràng tiền

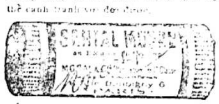
HANOI

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nồng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong dương liễu hơn hàng quang, nếu thấy ta lấy cho người mọc lên ở các cơ quan ấy nữa. Vậy thì thực là kho chữa các bệnh nồng buốt mà đã yêm ám lên các cơ quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thấy là đỡ khỏi, vì thuốc này điều trị ở trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa tay những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nồng buốt.

Khi mới bắt đầu [illegible] ngày thuốc *Santal Monal* [illegible] bớt sưng, hết buốt, và [illegible] lần lần được nữa. Thật nên bắt rằng vì sự nồng buốt [illegible] người bệnh, bằng [illegible] sang các cơ quan khác mà [illegible] bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nồng buốt ấy là sức [illegible] vậy chân lên đến [illegible] phế được nữa.

Vậy thì [illegible] thuốc [illegible] cần mà chữa ngay từ [illegible] Santal Monal như thế mới [illegible] không hại gì đến sức khỏe [illegible] thể cảnh thanh sức được [illegible]

Ở các hàng báo chế lớn đều có bán cả.

2056

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh xao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ

J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải lôn kèm và lại chóng khỏi nữa

Giá bán: 2$25 một chai lít

1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng tiền

HANOI

INJECTION PEYRARD D'ALGER

THUỐC TIÊM PEYRARD

ĐỂ TRỊ BỆNH ĐẠT LẬU

Trong 2 ngày

A Bạch-đồng thuốc cần

Thị Lãnh hoặc gửi 2$ cho

BAN LẺ: SIÈ LAIDIN-PEYRARD

PHẤM,

Thứ chè tốt thơm quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường làm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đây là hạng chè già là cho nên gửi đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH THÁI thơm quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến-động xấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hà-nội, Haïphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haïphong
số 8, phố hàng Trống, Nam-định
Kính-cáo

[illegible]-N HÀNG CON-NHÊM

Nhân dịp ngài khen trà bản quan bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình cùng ngài từ rằng những tiền đổi chè 3, con thì bản-quán không nhận tiền gì hết bằng con-niêm cả.

NHÀ BÁN-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phồi làm cho hay ho vật vãng thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1$40

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Cái sức khỏe của đàn-bà

và cái bệnh đau lưng

[illegible]

Hàng chè nhà nào cũng có bán

Dù các ngài đau độ dày đến thế nào một lòng, tin dùng

Thuốc bột Saint André

thì sẽ lấy kết hiệu thực thi.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các tạng lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh đầy bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho dễ tiêu, khỏi ho và khỏi nứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng tiền,

HANOI

NHÀ BÁN-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính nống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

Ta chỉ bút thuốc-lá

HIỆU

MÉLIA

mà được

KHOÁI-TRÍ và TINH-THẦN!

Bao giấy đỏ có ảnh mỹ nhân đẹp

MARINA

Bao giấy trắng hiệu Kim-cương

DIAMANT

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . Giá: 1$25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giập và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF GIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá: 1$30*

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá: 1$25*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

C. J. BONNET

là hiệu to lựa tốt hơn cả

SẮP MỞ

Cha

PACHOD Frères & Cie LYON

RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LABORATOIRE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

[illegible]

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly có bữa theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Con muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ nống một ly, nống 6 ly trước cơn rét 2 giờ rưỡi, thì 5 ly chót nống trước cơn nắm giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì nống không pha nước mà khi trời nống nực thì pha nước vô mà nống cho đã khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY

Ông tổng bán thuốc hạng nhứt tại Paris